

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Hospodaření vybraných obcí v územním obvodu obce s rozšířenou působností Frýdlant
nad Ostravicí

Financial Management of the Selected Municipalities in the District of the Municipality with
Extended Powers of Frýdlant nad Ostravicí

Student: Bc. Zuzana Štechová
Vedoucí diplomové práce: Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Zuzana Štechová**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa

Téma: Hospodaření vybraných obcí v územním obvodu obce s rozšířenou působností Frýdlant nad Ostravicí
Financial Management of the Selected Municipalities in the District of the Municipality with Extended Powers of Frýdlant nad Ostravicí

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Fungování a hospodaření obcí v ČR
  3. Charakteristika a hospodaření vybraných obcí v územním obvodu obce s rozšířenou působností Frýdlant nad Ostravicí
  4. Srovnání a zhodnocení hospodaření vybraných obcí
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 238 s. ISBN 978-80-210-4511-8.
- PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba 2012*. 1. vyd. Turnov: Acha obec účtuje, 2012. 253 s. ISBN 978-80-260-1010-4.

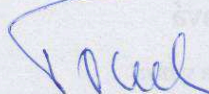

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing.Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 26.04.2013

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně. Přílohu č. 4 jsem vypracovala samostatně a přílohy č. 1, č. 2 a č. 3, dané mi k dispozici, jsem samostatně upravila.“

V Ostravě dne 26. dubna 2013

Zuzana Štechová

Bc. Zuzana Štechová

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu mé diplomové práce, panu Ing. Bc. Jiřímu Bečicovi, Ph.D., za odborné vedení a cenné rady při zpracování práce.

OBSAH

1	ÚVOD.....	5
2	FUNGOVÁNÍ A HOSPODAŘENÍ OBCÍ V ČR.....	7
2.1	Vznik a vývoj obcí	7
2.2	Druhy obcí.....	8
2.3	Působnost a funkce obcí.....	10
2.4	Orgány obce	11
2.4.1	Zastupitelstvo obce	12
2.4.2	Rada obce	13
2.4.3	Starosta	14
2.4.4	Obecní úřad.....	14
2.4.5	Orgány zastupitelstva obce a rady obce.....	15
2.5	Majetek obcí	16
2.6	Rozpočet obce	17
2.7	Rozpočtový proces	19
2.8	Rozpočtová skladba.....	21
3	CHARAKTERISTIKA A HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH OBCÍ V ÚZEMNÍM OBVODU S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ FRÝDLANT NAD OSTRAVICÍ.....	24
3.1	Historie vybraných obcí.....	24
3.1.1	Historie obce Bílá	24
3.1.2	Historie obce Malenovice	25
3.1.3	Historie obce Staré Hamry.....	26
3.2	Současnost vybraných obcí.....	26
3.2.1	Současnost obce Bílá	27
3.2.2	Současnost obce Malenovice	28
3.2.3	Současnost obce Staré Hamry	29
3.3	Zájmové sdružení Frýdlantsko – Beskydy	30
3.4	Hospodaření jednotlivých obcí	31
3.4.1	Hospodaření obce Bílá.....	31
3.4.2	Hospodaření obce Malenovice	33
3.4.3	Hospodaření obce Staré Hamry	36
4	SROVNÁNÍ A ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH OBCÍ.....	39
4.1	Vývoj počtu obyvatel v obci Bílá, Malenovice a Staré Hamry.....	39
4.2	Příjmy vybraných obcí.....	40
4.2.1	Daňové příjmy obcí	41

4.2.2	Nedaňové příjmy obcí.....	42
4.2.3	Kapitálové příjmy obcí	43
4.2.4	Přijaté transfery obcí.....	44
4.3	Výdaje vybraných obcí	46
4.4	Shrnutí výdajů za období 2007 – 2011	56
5	ZÁVĚR.....	61
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ		
SEZNAM ZKRATEK		
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE		
SEZNAM PŘÍLOH		

1 ÚVOD

Tématem diplomové práce je hospodaření vybraných obcí v územním obvodu obce s rozšířenou působností (dále jen ORP) Frýdlant nad Ostravicí.

V České republice (dále jen ČR) jsou obce vymezeny na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon popisuje obec jako základní územní společenství občanů, které má své hranice a tvoří jeden celek. Obec je veřejnoprávní korporací mající vlastní rozpočet a navenek je zastupována svými obecními orgány.

Hospodařením obcí a sestavením jejich rozpočtů se zabývá zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Všechny obce musí dodržovat tzv. rozpočtové zásady, dle kterých sestavují své rozpočty, přičemž mají rozdílné výše svých příjmů a výdajů. Díky rozpočtové skladbě, která člení příjmy a výdaje z různých hledisek, je zabezpečeno, že se určité položky neobjeví v rozpočtu několikrát, ale pouze jednou a také pomocí ní můžeme učinit srovnání na různých úrovních, ať už v rámci obcí, krajů, ale také i v rámci států.

V kontextu veřejné politiky je možné tuto diplomovou práci zařadit do lokální politiky, kdy bude lokální politika realizována na úrovni obcí anebo také v rámci spolupráce mezi obcemi pomocí dobrovolných svazků obcí či zájmových sdružení. Smyslem lokální politiky je vytvoření a udržení existenčních podmínek života obcí, zajištění jejich fungování a také připravit podmínky pro jejich následný rozvoj.

Práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část, které budou následně rozčleněny na pět kapitol, přičemž první a poslední budou úvod a závěr. Ve druhé kapitole, která bude pouze teoretická, bude popsán obecný vznik a vývoj obcí na území České republiky. Dále budou definovány druhy obcí na našem území, jejich působnost a také funkce. V kapitole budou uvedeny rovněž orgány obce a závěr kapitoly bude zaměřen na rozpočet obce, jeho proces vzniku a také na rozpočtovou skladbu. Třetí kapitola bude obsahovat stručnou historii obcí, tedy kdy vznikly a jejich vývoj a také současnost vybraných obcí. Jakou má obec rozlohu, kolik čítá obyvatel, jakou má obecní úřad organizační strukturu, možnosti ubytování a organizace a spolky působící v obci. Tato kapitola bude rovněž věnována samotnému hospodaření všech tří obcí jednotlivě. Vzájemné zhodnocení jednotlivých příjmů a výdajů bude provedeno v následující, čtvrté, kapitole. Výdaje budou srovnány v pěti různých oblastech: oblast dopravy, oblast vzdělávání, oblast kultury, oblast tělovýchovy a oblast

životního prostředí. Pro lepší a viditelnější srovnání budou příjmy a výdaje přepočteny na jednoho obyvatele a znázorněny v přehledných tabulkách a grafech.

Cílem diplomové práce je srovnání hospodaření vybraných obcí v územním obvodu ORP Frýdlant nad Ostravicí a to konkrétně obec Bílá, obec Malenovice a obec Staré Hamry. Srovnání obcí bude provedeno v období pěti let, přesněji 2007 – 2011. Výběr obcí pro srovnání byl dán společnou charakteristikou vybraných obcí a jejich společnými rysy, do kterých můžeme zařadit jejich pozici v ORP Frýdlant nad Ostravicí. Rovněž všechny vybrané obce jsou součástí Zájmového sdružení Frýdlantsko – Beskydy a jako další kritérium byla použita rozloha obcí a to přes 1000 ha a též počet obyvatel do 1 000 obyvatel.

Z hlediska stanoveného, výše uvedeného, cíle budou zhodnoceny následující hypotézy. Jedna z hypotéz zní, že ve všech obcích budou vynaloženy velké výdaje na oblast dopravy a oblast tělovýchovy z důvodů, že se obce nacházejí ve významné a vyhledávané turistické oblasti se spoustou sportovního využití. Výše těchto výdajů na obě tyto oblasti dohromady je odhadována na 20 – 25 % vzhledem k celkovým výdajům. Další hypotéza je, že velké výdaje, zhruba 10 – 12 % z celkových výdajů, budou činit na oblast vzdělávání.

Při vypracování této práce jako zdroje poslouží odborné knižní publikace, dále budou využity internetové zdroje a podklady z obecních úřadů. Veškerá použitá literatura a zdroje, jak internetové, tak i písemné budou uvedeny v seznamu literatury na konci diplomové práce.

Pro úspěšné naplnění stanoveného cíle a potvrzení či naopak vyvrácení výše stanovených hypotéz budou využity metody, jako je analýza literatury, článků, zákonů a dokumentů. Dále bude také použita dedukce a popis. A jako stěžejní a nejdůležitější metoda bude v práci využita komparace jednotlivých rozpočtů obcí a taktéž jejich příjmů a výdajů.

2 FUNGOVÁNÍ A HOSPODAŘENÍ OBCÍ V ČR

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) je obec charakterizována jako základní územní samosprávné společenství občanů, jež tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec se dále vyznačuje jako veřejnoprávní korporace, která má k dispozici svůj vlastní majetek a sestavuje si svůj vlastní rozpočet. Dále také vystupuje svým jménem v právnických vztazích a přebírá odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá. Obec též při plnění svých úkolů chrání nejen veřejný zájem, ale především pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.¹

2.1 Vznik a vývoj obcí

Postavení obcí, jejich úkoly i funkce jsou zakotveny v Ústavě ČR a také v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Obec, jak již bylo zmíněno, je základní územní samosprávný celek a tudíž může být rozčleněn buď jen na jeden anebo na několik katastrálních území. Na základě práva je obec vymezena třemi základními aspekty, mezi něž řadíme:

- **území,**
- **občany, právnické osoby, podnikatele** – v obci žijí jednak osoby se státním občanstvím ČR a s trvalým pobytem v dané obci, ale také se v obcích nacházejí firmy, což znamená, že jsou zde i podnikatelé, tedy fyzické osoby, které mají sídlo nebo svou provozovnu na území obce; v obcích se také pohybují fyzické či právnické osoby, které mají na území obce třeba pouze nemovitost, přičemž ale nemají v dané obci trvalé bydliště, zdržují se zde pouze přechodně,
- **působnost** – tedy samospráva veřejných záležitostí uvnitř obce neboli na svém katastrálním území.²

Územní správa a její vývoj je velmi úzce spjat s vývojem a úlohou státu. Uvnitř státu vznikala malá území a to z důvodů, že si lidé chtěli být blíž a komunikovat spolu, nebo se shlukovali z důvodů společných kulturních či jazykových rysů, důvody byly různé. Postupně se tato malá území začala stávat nezávislými na státu a sídla začala spojovat jejich poloha, náboženské, ekonomické, kulturní či jiné faktory a tak pomalu začaly vznikat regiony, ze kterých se později začaly vyvíjet vyšší stupně samosprávy.

---

¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

² PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha, 2008 s. 119

Územní samospráva vznikla dvojitým způsobem a to buď přirozeně, nebo uměle. **Přirozeně** vznikala samospráva jako obce, města či municipality. Tyto samosprávy se lišily počtem obyvatel, kteří žili na stejném místě. Už v tehdejší době, tedy při vzniku územní samosprávy, byla obec základem společnosti, což platí dodnes. Obec sdružuje občany, kteří mají trvalé bydliště na stejném území v dané obci a v níž také vyvíjejí své ekonomické aktivity. Obec je považována za základní stupeň samosprávy a zabezpečuje pro své občany určité statky a služby. Druhý způsob vzniku samosprávy je umělým způsobem. **Uměle** vytvořené samosprávy jsou vytvořeny z vůle státu a jsou označovány jako vyšší stupeň územní samosprávy na regionální úrovni. Tato uměle vytvořená samospráva zahrnuje společenství občanů více měst a obcí v určité oblasti za účelem společných zájmů. Tyto regiony, stejně jako obce, zajišťují pro občany některé služby a statky. S regiony a jejich větším rozkvětem se setkáváme až v 70. letech 20. století, kdy se začala více rozvíjet a utužovat role vyšších stupňů územní samosprávy. Byla zde také snaha snížit ekonomické rozdíly mezi jednotlivými regiony. V důsledku vzniku regionů se začíná projevovat větší zájem i o regionální politiku, která je součástí hospodářské politiky státu.³

2.2 Druhy obcí

Pod pojmem obec si můžeme představit v podstatě i město, městys, statutární město, dokonce i hlavní město. V ČR jsou obce, podle zákona o obcích, členěny na tyto následující základní druhy:

- **obce**, jež nejsou městy,
- **města**, podle toho, kolik mají obyvatel – v ČR je minimální hranice 3 000 obyvatel, přes to se však naleznou výjimky, kdy město v ČR má méně než 3 000 obyvatel, což je způsobeno tím, že některá města si nesou statut města z historie; v jiných zemích se minimální počet může lišit,
- **obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností** – obce s rozšířenou působností vykonávají státní správu pro svou vlastní obec, také pro obce ve svém spádovém územním obvodu, ale mohou ji vykonávat i pro obce jiného územního obvodu; přenesenou působnost vykonávají dále matriční úřady a stavební úřady; v současnosti existuje 388 obcí s pověřeným obecním úřadem a 205 obcí s rozšířenou působností,

---

³ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. Praha, 2009 s. 14

- **statutární města** – tato statutární města mohou být členěna na městské obvody nebo také na městské části a to s vlastními orgány samosprávy; v současnosti existuje 25 statutárních měst: Brno, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Havířov, Hradec Králové, Jablonec nad Nisou, Jihlava, Karlovy Vary, Karviná, Kladno, Liberec, Mladá Boleslav, Most, Olomouc, Opava, Ostrava, Pardubice, Prostějov, Přerov, Teplice, Zlín, Ústí nad Labem a České Budějovice,
- **hlavní město Praha**, které se člení na městské části (postavení Prahy a jejích městských částí je upravováno vlastním zákonem a to zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Prahy, ve znění pozdějších předpisů),
- zvláštním druhem je tzv. **městys**, kdy jde o navrácení titulu a to na základě schválení žádosti obce Parlamentem ČR, avšak na rozsah působnosti, plnění funkcí či pravidla hospodaření to nemá vliv.⁴

Po roce 1990 došlo k roztržštění tzv. střediskových obcí na více malých obcí, což způsobilo jejich nárůst. Obce chtěly jednak obnovit historické hranice obcí a jednak se menší obce cítily utlačovány na úkor střediskových obcí z důvodu ekonomického rozvoje. Tento nárůst obcí zachycuje i následující tabulka 2.1.

Tab. 2.1 Počet obcí a obyvatel v letech 1990 - 2013

Rok	Počet obyvatel	Počet obcí
1990	10 364 124	4 100
1995	10 321 344	6 232
2000	10 266 546	6 251
2005	10 251 079	6 248
2010	10 532 770	6 250
2012	10 516 125	6 251

Zdroj: Český statistický úřad⁵; vlastní úprava

Jak je z tabulky vidět, největší nárůst je zaznamenán v letech 1990 až 1995, ale v pozdějších letech se počet obcí udržuje téměř na stejném počtu, rozdíly jsou pouze v desítkách obcí.

V současné době je nejvíce malých obcí do 1 000 obyvatel, což je asi 78 % avšak žije v nich pouze 17,2 % obyvatel z celého státu. Tento stav je patrný z následující tabulky.

⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha, 2011 s. 341 - 342

⁵ Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/0201.pdf a

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=DEM9010PU_OR&&kapitola_id=368

Tab. 2.2 Velikostní skupiny obcí k 14. 12. 2012

Velikostní skupiny obce dle počtu obyvatel	Počet obcí	Počet obcí v %	Počet obyvatel	Počet obyvatel v %
do 199	1 468	23,48	181 851	1,7
200 - 499	2 017	32,27	658 207	6,3
500 – 999	1 366	21,85	962 918	9,2
1 000 – 1 999	727	11,63	1 017 529	9,7
2 000 – 4 999	400	6,4	1 215 137	11,6
5 000 – 9 999	142	2,27	971 336	9,3
10 000 – 19 999	68	1,09	954 676	9,1
20 000 – 49 999	42	0,67	1 217 062	11,6
50 000 – 99 999	16	0,26	1 137 171	10,8
nad 100 000	5	0,08	2 189 558	20,8
CELKEM	6 251	100	10 505 445	100

Zdroj: Český statistický úřad⁶; vlastní úprava a vlastní výpočty ze dne 24. 3. 2013

Z tabulky lze vyčíst, že nejvíce obcí v ČR je s počtem obyvatel od 200 do 499 a to je 2 017 obcí. Oproti tomu nejméně obcí je s počtem obyvatel nad 100 000 a to je 5 obcí. Nejvíce obyvatel žije v obcích s více než 100 000 obyvateli, zhruba kolem 2,1 milionů obyvatel. Počet obyvatel žijících v obcích se pohybuje zhruba v průměru kolem 10 %. Samozřejmě existují i výjimky, jak je patrné z tabulky. Těmito výjimkami jsou obce do 199 obyvatel, kde žijí necelé 2 % občanů ČR a druhá výjimka jsou obce nad 100 000 obyvatel, kde žije zhruba 21 % obyvatel ČR.

Dle dat pořízených v roce 2012 existuje tedy 6 251 obcí, 25 statutárních měst, 598 měst a 210 městysů.

2.3 Působnost a funkce obcí

V ČR jsou obce a města, která vykonávají určité funkce, které jim jsou vymezeny v rámci zákona. Mezi tyto funkce patří jak samostatná působnost, tedy že zajišťují vlastní samosprávu, tak také vykonávají přenesenou působnost, což znamená, že zabezpečují určité úkoly za stát.

Vlastní samosprávná funkce, tedy tzv. samostatná působnost, znamená, že obec může v určitých záležitostech rozhodovat samostatně, podle pravomocí, které ji jsou svěřeny ze zákona o obcích. Zákon o obcích také vymezuje, že v ČR může obec vykonávat veřejnou

⁶ Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/1302-12>

správu a samosprávu prostřednictvím zvoleného zastupitelstva obce. Ovšem v praxi existují i případy, kdy rozhodovací moc může být přenesena na radu obce či na jiný výkonný orgán na městském úřadě a děje se tak v případě velkých měst, kdy jako příklad můžeme uvést hlavní město Prahu. Tuto situaci, kdy veřejnou správu vykonává někdo jiný než zastupitelstvo obce, můžeme označit jako spojení formalizovaného a manažerského modelu v praxi. Přesto se nejedná pouze o zajištění čistých veřejných statků, ale i o zabezpečení jiných druhů místních veřejných statků.

Druhou funkcí obce je **přenesená funkce**, tzv. přenesená působnost výkonu státní správy. Tuto přenesenou působnost vykonávají výkonné orgány obce a jsou podřízeny a kontrolovány orgány státní správy a v některých případech i krajskými úřady. Obecní úřady zajišťují státní správu v rozmezí, které jim stanoví jak zákon o obcích, tak případně i jiné zákony. V rámci přenesené působnosti tak obce zajišťují část veřejné správy, která na ně byla převedena, ale také i další veřejné statky pro své občany. Mohou ovšem vykonávat i veřejné statky, které mají nadlokální charakter, tedy že zajišťují veřejné statky i pro občany jiných obcí než jen pro ty své.

Nezanedbatelnou činností veškerých obcí je kontrola, a to i finanční kontrola, účetní audit, který je povinný a také přezkoumání hospodaření. Rozsah přenesené působnosti je u obcí různý, ale u většiny obcí jde minimálně o zajištění evidence občanů a taky vedení matriky. Dále mohou obce např. vydávat stavební povolení, občanské průkazy, živnostenské oprávnění či cestovní pasy.⁷

2.4 Orgány obce

Obec je navenek zastupována svými orgány, mezi něž se řadí zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a orgány obce, kterými jsou výbory a komise. Pokud se jedná o obec nazývanou městys, pak do jejích orgánů patří zastupitelstvo městyse, rada městyse, úřad městyse a výbory a komise městyse. Jedná-li se o město, pak se jedná o zastupitelstvo města, radu města a městský úřad. U statutárního města, které se člení na městské části či městské obvody, patří do orgánů zastupitelstvo města, rada města, primátor, magistrát a také zvláštní orgány, což jsou komise a výbory.⁸

---

⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha, 2011 s. 346 - 350

⁸ ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha, 2010 s. 38

Veškeré orgány obcí jsou vymezeny v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

2.4.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je volený orgán a je složeno z členů zastupitelstva obce. Počet zastupitelů se liší dle počtu obyvatel v dané obci k 1. lednu roku, ve kterém se volby konají. O složení tohoto zastupitelstva rozhodují přímo občané, kteří si své členy volí sami a to v obecních volbách. Podle původního znění zákona o obcích bylo možné v obcích, které mají počet obyvatel do 500 volit maximálně 11-ti členné zastupitelstvo. V těchto případech však obce nemohly zřizovat rady obce, neboť ty se mohou zřizovat jen v případech, kdy má zastupitelstvo minimálně 15 členů a proto byla provedena změna stávajícího zákona. V následující tabulce 2.3 jsou ukázky počtu členů v zastupitelstvu obce dle počtu obyvatel v dané obci.

Tab. 2.3 Počet členů zastupitelstva obce dle počtu obyvatel

Počet obyvatel	Počet členů
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
od 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
od 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
od 10 000 do 15 000 obyvatel	15 až 35 členů
od 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích⁹; vlastní zpracování

Členství vzniká zvolením, ke kterému dojde ukončením hlasování. Poté člen zastupitelstva na svém prvním zasedání složí slib, který dále stvrdí svým podpisem. Člen svůj mandát vykonává osobně a to vždy v souladu se slibem, který složil.¹⁰

Každý člen má při výkonu své veřejné funkce určitá práva, ale také povinnosti. Má **právo iniciativy** - právo předkládat své návrhy zastupitelstvu, radě, výborům a komisím k projednání a toto právo nemůže být nijak omezeno. Dále má člen **právo interpelace** - právo

⁹ Dostupné z: [http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)

¹⁰ ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha, 2010 s. 39

vznášet dotazy, připomínky či podněty k radě, jednotlivým členům, k předsedům výborů a jiným, přičemž od nich musí do 30 dnů obdržet písemnou odpověď. Mezi práva členů patří také **právo informace** - právo získávat informace související s jeho funkcí od zaměstnanců obecního úřadu, ale i od zaměstnanců právnických osob, jež obec zřídila nebo založila a tito zaměstnanci jsou povinni informace poskytnout nejpozději do 30 dnů. Na druhé straně má člen určité povinnosti, mezi něž patří **aktivní účast**, tzn. účastnit se zasedání obcí, hájit zájmy občanů dané obce a plnit úkoly jemu stanovené. Dále má také povinnost **vyvarovat se střetu zájmů**. Tedy v případě, že by projednávání či rozhodování mohlo být výhodou nebo naopak mohlo způsobit škodu danému členu či jeho osobě blízké, je povinen tuto skutečnost oznámit před zahájením tohoto jednání.¹¹

Aby mohlo být zastupitelstvo obce usnášení schopné, pak musí být zasedání účastna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva a také se musí scházet alespoň jedenkrát za 3 měsíce. Pokud se zastupitelstvo nesejde déle než 6 měsíců v nadpoloviční většině, pak jej Ministerstvo vnitra rozpustí. O konání zastupitelstva musí být vždy podáno veřejné oznámení minimálně sedm dní dopředu před jeho samotným konáním. Schůze zastupitelstva jsou v každém případě veřejné. V případě, že by se tak nestalo, pak by nemohli přijmout žádná platná usnesení, neboť je schůze oficiálně neplatná. O průběhu zasedání se pořizuje zápis, který musí být do 10 dnů od konání zasedání uložen na obecním úřadu k nahlédnutí.¹²

2.4.2 Rada obce

Rada obce je výkonný orgán obce. Tento orgán se zodpovídá zastupitelstvu obce a to ve věcech samostatné působnosti. Radě obce přísluší rozhodovat v určitých věcech, ovšem pouze jak stanoví zákon. Jestliže se v obci nevolí rada obce, pak její pravomoci vykonává starosta. Existují ale i výjimky, které jsou uvedené v § 102 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., kdy tyto pravomoci vykonává zastupitelstvo obce – např. vydávat nařízení obce, schvalovat účetní závěrku příspěvkové organizace zřízené obcí či stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadě a jiné.¹³

Rada obce je tvořena starostou, místostarostou, příp. místostarosty, a také členy z řad zastupitelstva obce. Počet členů v radě obce je vždy lichý a to nejméně 5 členů a nejvíce 11 členů. Zároveň ale nesmí přesáhnout 1/3 počtu členů zastupitelstva obce. Jak bylo již výše

---

¹¹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha, 2009 s. 68

¹² Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení)

¹³ ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha, 2010 s. 43

zmíněno, rada obce se nevolí v těch obcích, kde počet členů v zastupitelstvu je nižší než 15 členů. V zákoně není stanoveno, v jakých časových intervalech se musí rada scházet. Je to čistě na potřebě nutnosti, kdy radu svolává starosta. Zasedání rady jsou neveřejná, přičemž k jednotlivým bodům mohou být přizváni další členové zastupitelstva obce či jiné osoby. Rada je usnášení schopná v případě, že se sejde nadpoloviční většina všech členů. Ze schůzí rady se pořizují zápisy, v nichž jsou uvedeny počty členů, průběh schůze, výsledky hlasování a přijatá usnesení. Tento zápis se pořizuje do sedmi dnů od konání schůze. Zápisy jsou uloženy na obecním úřadě k nahlédnutí členům zastupitelstva. Ovšem je možné do zápisů nahlédnout, i když nejsme členy zastupitelstva obce, neboť existuje zákon o svobodném přístupu k informacím.¹⁴

Jestliže je rada odvolána jako celek a zároveň není zvolena nová rada, pak dosavadní rada stále vykonává své pravomoci až do doby, než bude zvolena nová rada obce.¹⁵

2.4.3 Starosta

Starosta obce je výkonným orgánem dané obce a zastupuje obec navenek. Starosta a místostarosta, příp. místostarostové, jsou voleni do svých funkcí členy zastupitelstva, přičemž musí být členy daného zastupitelstva a také občany ČR. Z výkonu své činnosti se zodpovídají zastupitelstvu obce. Starosta má pravomoc jmenovat a odvolávat tajemníka obecního úřadu. Dále také rozhoduje o výši jeho platu dle zvláštních předpisů (zákon č. 143/1992 Sb. o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech). Veškerá tato rozhodnutí musí být učiněna spolu se souhlasem ředitele krajského úřadu. V případě, že tento souhlas není udělen, pak jsou daná rozhodnutí neplatná. Starosta je zastupován místostarostou, který jej zastupuje v době jeho nepřítomnosti. Jestliže je starosta ze své funkce odvolán či se své funkce vzdal a není ještě zvolen nový starosta, pak stávající starosta vykonává svou činnost do doby, než je zvolen nový.¹⁶

2.4.4 Obecní úřad

Obecní úřad (dále jen OÚ) je výkonným orgánem obce a je tvořen starostou, místostarostou (místostarosty), tajemníkem (v případě, že je tato funkce zřízena), a také zaměstnanci obce, kteří jsou zařazeni do obecního úřadu. V čele obecního úřadu stojí starosta. OÚ se může členit

---

¹⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

¹⁵ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha, 2009 s. 73

¹⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

na různé odbory a oddělení a tímto členěním se zabývá rada obce. Neexistuje žádná povinnost jakkoli členit OÚ na odbory, takže záleží čistě na radě obce.

V obcích s rozšířenou působností a s pověřeným obecním úřadem je povinnost zřídit funkci tajemníka. Ostatní obce si tuto funkci mohou zřídit, ale nemusí. Tajemník je zodpovědný za plnění úkolů obecního úřadu a zodpovídá se jak v přenesené, tak i v samostatné působnosti, svému starostovi. Pokud v dané obci není zřízena funkce tajemníka, pak jeho povinnosti vykonává starosta obce. Dále se tajemník zúčastňuje zasedání zastupitelstva i rady obce a má zde poradní hlas. Jestliže osoba vykonává funkci tajemníka, tak současně nesmí vykonávat funkce v politických stranách ani politických hnutích.¹⁷

2.4.5 Orgány zastupitelstva obce a rady obce

Orgány zastupitelstva obce a rady obce jsou poradní a kontrolní orgány, mezi něž se řadí výbory a komise.

- **Výbory**

Zastupitelstvo obce si může zřídit výbory a to jako své kontrolní a iniciativní orgány. Výbory se ze své činnosti zodpovídají zastupitelstvu obce. Počet členů ve výboru je vždy lichý a scházejí se dle potřeby. Ze zákona mají obce povinnost zřizovat finanční a kontrolní výbor. Jestliže v obci bylo při posledním sčítání lidu zjištěno, že se v dané obci nachází alespoň 10 % občanů, kteří mají jinou národnost než českou, pak se musí zřídit i výbor pro národnostní menšiny.

Finanční a kontrolní výbor má nejméně 3 členy, kterými nemohou být starosta, místostarosta, tajemník ani osoby, které plní účetní práce na OÚ. Hlavním úkolem finančního výboru je kontrolovat hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Kontrolní výbor má za úkol kontrolovat plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, dále dodržování právních předpisů ostatními výbory a jiné úkoly.

- **Komise**

Obce také mohou zřídit další iniciativní a kontrolní orgány, které se nazývají komise. Komise se ze své činnosti zodpovídá radě obce a ve věcech činnosti v přenesené působnosti na určitém svěřeném úseku se zodpovídá starostovi. Komise je výkonným orgánem v případě, že jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. V těchto případech

---

¹⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

může být předsedou této komise jen ta osoba, která se prokáže zvláštními odbornými způsobilostmi.¹⁸

2.5 Majetek obcí

Předpokladem pro existenci územní samosprávy je vlastnictví majetku a následné nakládání s tímto majetkem. Majetek obce (např. pozemky, budovy, vodovodní a kanalizační sítě, čističky odpadních vod, ale i majetek, který je využíván v občanské vybavenosti, tedy základní školy, knihovny, lékárny, obchody, polikliniky atd.) napomáhá k ovlivňování a také k plnění dlouhodobého sociálně-ekonomického rozvoje území. Majetek využívá územní samospráva k zajištění veřejných statků v organizačních složkách (dále jen OS) a v příspěvkových organizacích (dále jen PO).

Územní samospráva může svůj majetek využívat k podnikání, čímž může zvýšit příjmy do svého rozpočtu. Obce mají plnou právní subjektivitu, tudíž mohou vlastnit majetek a nakládat s ním jako kterýkoli jiný vlastník majetku, z čehož vyplývá, že obec může majetek nakupovat, prodávat anebo jej pronajímat a v určitých případech i darovat. Avšak obce nemají až tak „volnou ruku“, protože jsou prostřednictvím legislativy z části ovlivňovány státem.

Na konci roku 1949, tj. 31. 12. 1949, byl veškerý majetek obcí znárodněn, nicméně začátkem 90. let 20. století byla část majetku opět navracena obcím, ať už ze zákona či na základě rozhodnutí státních orgánů. Ze zákona byl obcím vrácen historický majetek, který vlastnili před rokem 1950, např. lesní pozemky, zemědělská půda či jinak nezastavěné plochy, dále stavby i nemovitý majetek. Obce však přišly o část historického majetku, který se po dobu zestátnění dostal do vlastnictví jiných osob nebo na pozemcích již stojí stavby, komunikace či rodinné domy. Na základě rozhodnutí Ministerstva kultury ČR byly obcím také navraceny kulturní památky, galerie a muzea.

Veškeré hospodaření s majetkem obce musí být zveřejněno z důvodů nejen veřejné kontroly, ale i občanské kontroly, kterou mohou provádět občané obce, kraje či uživatelé místního veřejného sektoru, kteří také přispívají na pořizování majetku obce v podobě poplatků či daní.

Majetek obcí je tvořen hmotným majetkem, který se skládá z nemovitostí (budovy, pozemky, dopravní cesty), movitých věcí (stroje, vnitřní vybavení budov), majetkových práv a pohledávek, peněžních prostředků (hotovosti, vklady na bankovních účtech), cenných papírů a také z nehmotných aktiv, např. software či know-how.¹⁹

---

¹⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

¹⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha, 2011 s. 545 - 554

2.6 Rozpočet obce

Obec se při sestavování rozpočtu musí řídit zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Rozpočet obce je součástí soustavy veřejných rozpočtů, do které dále patří státní rozpočet (dále jen SR), rozpočty měst včetně statutárních měst jako základních územních samosprávných celků (dále jen ZÚSC), dále rozpočty krajů jako vyšších územních samosprávných celků (dále jen VÚSC), rozpočty PO, rozpočty dobrovolných svazků obcí (dále jen DSO), rozpočty Regionálních rad regionů soudržnosti (dále jen RRRS) a rozpočty OS. Soustava veřejných rozpočtů je součástí rozpočtové soustavy ČR, do které patří ještě i peněžní fondy (mimorozpočtové), které jsou většinou fondy účelovými - státní fondy, peněžní fondy ZÚSC a VÚSC. V příloze č. 1 je uvedeno schéma postavení územního rozpočtu v rámci rozpočtové soustavy ČR.²⁰

Veškeré rozpočty, tedy i rozpočet obce, mají obdobné charakteristické rysy, převážně ty, které se týkají procesu jejich navrhování a následného schvalování. Taktéž kontroly a případné sankce za nedodržení pravidel jsou si velmi podobné. Všechny tyto společné prvky jsou souhrnně označovány jako rozpočtové zásady. Rozpočtové zásady se dělí na zásady univerzální a zásady uplatňované v rozpočtovém procesu. Zásady uplatňované v rozpočtovém procesu budou podrobněji probrány v další podkapitole rozpočtový proces. **Univerzální zásady**, platné pro všechny veřejné rozpočty, jsou následující²¹:

- úsilí o dosažení maximálních příjmů a optimálního využívání a úspornost na vynakládání výdajů,
- vyrovnanost rozpočtu,
- povinné provádění změn schváleného rozpočtu,
- vymezení odpovědnosti za rozpočtové hospodaření,
- časové použití rozpočtových prostředků,
- účelovost rozpočtových prostředků.

Rozpočet obce slouží jako nástroj, díky němuž jsou v souladu plánované příjmy a výdaje. Provádí se jednak roční rozpočtové plánování, dále víceletý rozpočtový výhled, ale začíná se

---

²⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha, 2011 s. 402 - 403

²¹ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. Brno, 2008 s. 65

klást důraz i na kratší rozpočtové plánování v průběhu rozpočtového období, které v ČR trvá jeden kalendářní rok.

Rozpočet obce je vytvářen s použitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování stejně jako veškeré jiné veřejné rozpočty a také by měl být vytvářen v provázanosti s rozpočtovým výhledem. Cílem hospodaření v dlouhodobém časovém úseku je vyrovnaný rozpočet z pohledu bilance, kdy se příjmy rovnají výdajům. V průběhu roku se může stát, že rozpočet je schodkový (příjmy jsou nižší než výdaje) anebo přebytkový (příjmy převyšují výdaje). V případě, že rozpočet bude schodkový, je možné tento schodek krýt vlastními rezervami vytvořenými v minulých letech. V případě, že tyto rezervy nejsou vytvořeny, je nutné schodek krýt z krátkodobých úvěrů.

Rozpočet obce je sestavován z běžného a z kapitálového rozpočtu. Běžný rozpočet zachycuje běžné příjmy a výdaje, které se každý rok opakují a financují se s nimi neinvestiční potřeby. Naopak kapitálový rozpočet je sestaven z příjmů a výdajů, které se zpravidla neopakují a jsou jednorázové a slouží k financování investičních potřeb, které trvají déle než jeden rok. V následující tabulce 2.4 je zobrazen zjednodušený rozpočet obce v ČR.²²

Tab. 2.4 Zjednodušený rozpočet obce v ČR

PŘÍJMY - běžné	VÝDAJE - běžné
a) nenávratné Daňové <ul style="list-style-type: none"> – svěřené (výlučné) daně (DzN a DPPO placená obcí) – sdílené daně (část: DPFO, DPPO, DPH) – místní poplatky (mají daň. charakter, i když nemají daň v názvu) – správní poplatky Nedaňové <ul style="list-style-type: none"> – poplatky za služby – příjmy z pronájmu majetku, od OS, PO – zisk obecních podniků – dividendy z akcií, přijaté úroky Ostatní běžné příjmy <ul style="list-style-type: none"> – doplňkové – dary, apod. – přijaté sankční pokuty, apod. Dotace <ul style="list-style-type: none"> – přijaté neinvestiční transfery b) návratné <ul style="list-style-type: none"> – neinvestiční půjčky, úvěry 	a) nenávratné <ul style="list-style-type: none"> – mzdy a platy – povinné pojistné za zaměstnance – materiálové – energie – nájemné – sociální dávky – dotace vlastním OS a jiným subjektům – neinvestiční příspěvky PO – výdaje na sdružování finančních prostředků (neinvestiční) – placení daně – placení sankcí za porušení rozpočtové kázně – placené pokuty – placené úroky – ostatní (poskytnuté dary, apod.) b) návratné <ul style="list-style-type: none"> – poskytnuté krátkodobé půjčky

²² PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha, 2011 s. 404

PŘÍJMY - kapitálové	VÝDAJE - kapitálové
a) nenávratné <ul style="list-style-type: none"> – z prodeje majetku – nemovitého a movitého dlouhodobého majetku – z prodeje akcií a majetkových podílů Dotace <ul style="list-style-type: none"> – investiční přijaté transfery (od jiné vládní úrovně, tj. ze SR, státních fondů, rozpočtu kraje, jiné obce, apod.) – přijaté splátky dříve poskytnutých půjček Ostatní kapitálové příjmy <ul style="list-style-type: none"> – dary, apod. b) návratné <ul style="list-style-type: none"> – přijaté investiční úvěry – příjmy z emise komunálních obligací 	a) nenávratné <ul style="list-style-type: none"> – na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku – na nákup cenných papírů – na poskytnuté investiční dotace OS a různým subjektům – na investiční příspěvky PO – splátky investičních úvěrů – ostatní b) návratné <ul style="list-style-type: none"> – na investiční půjčky poskytnuté různým subjektům

Zdroj: Peková, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR; vlastní úprava

Rozdělení některých výdajů mezi běžné a kapitálové není mnohdy jednoznačné. Některé statky se střednědobou životností mohou být zařazeny do obou rozpočtů. Jestliže jsou statky součástí běžných operací a je zcela jisté, že po skončení jejich životnosti budou nahrazeny novými statky, pak se doporučuje je zařadit do běžného rozpočtu. Zvláštním případem jsou i dluhové služby, kdy úroky z dluhu jsou vždycky součástí běžného rozpočtu, ale splátky jistiny dluhu lze zařadit jak do běžného, tak i do kapitálového rozpočtu. Je důležité o investicích rozhodovat s rozvahou, neboť náklady spojené s investicemi zatěžují rozpočet obce déle než jeden rok a jejich uskutečnění znamená pro obec nejen kapitálové výdaje, ale i běžné neinvestiční výdaje – např. náklady na údržbu, mzdu personálu při obsluze stroje a jiné.²³

2.7 Rozpočtový proces

Obecně lze říci, že rozpočtový proces je souhrn postupů prací, kterými by se měla řídit celoroční činnost, jež souvisí s rozpočtovým hospodařením. Celý rozpočtový proces je delší než rozpočtové období. Trvá zhruba 1,5 až 2 roky, protože se na zpracování návrhu rozpočtu pro následující rok začíná v září. Pro rozpočtový proces existují určité zásady, kterými je nezbytné se řídit. Lze je rozdělit podle toho, ve které etapě rozpočtového procesu se nachází.

²³ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. Praha, 2009 s. 69

Jsou to zásady uplatňované při řízení rozpočtového procesu a zásady uplatňované při hospodaření s rozpočtovými prostředky.

Zásady uplatňované při řízení rozpočtového procesu se dělí na následujících šest základních zásad:

- **zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu** – jde o to, že finanční prostředky mohou být použity pouze v tom rozpočtovém roce, pro které byly schváleny,
- **zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu** – znamená sestavení rozpočtu, jež vychází z analýzy hospodářských procesů a odhadu budoucího vývoje; pro tuto analýzu se používá metoda, kdy se stanoví minimální výše příjmů potřebných k pokrytí výdajů v rozpočtu,
- **zásada účelovosti** – rozpočtové prostředky mohou být použity pouze k tomu účelu, ke kterému byly určeny – na pokrytí nutných potřeb, k zajištění ničím neohrožujícího chodu obce či na opatření, která jsou založena na právních předpisech,
- **zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu** – tato zásada je naplňována pomocí rozpočtové skladby, díky které je zjištěna přehlednost rozpočtové soustavy,
- **zásada dlouhodobé vyrovnanosti** – zásada umožňuje krátkodobé uplatnění deficitního financování dle finanční politiky,
- **zásada publicity** – rozpočet je projednáván za přítomnosti veřejnosti a schvaluje se veřejně zastupitelstvem obce.

Zásady uplatňované při hospodaření s rozpočtovými prostředky jsou obsaženy v následujících čtyřech bodech:

- **zásada efektivnosti a hospodárnosti** – ukazuje, jak nejekonomičtěji využít rozpočtové prostředky, přičemž je nutné dosáhnout co nejvyšších příjmů,
- **zásada přednosti výdajů před příjmy** – výdaje jsou používány k ekonomickému růstu, pro něhož je třeba zajistit rozpočtové prostředky, a příjmy by měly zajišťovat stabilizaci ekonomiky, aby mohla růst,
- **zásada omezení přesunů v rozpočtu a úhrada potřeb v rozpočtu nezajištěných** – tato zásada říká, že je možné učinit přesuny v rámci rozpočtu pouze na základě zákona a předem stanovených, jasně daných podmínek,

- **zásada stanovení pravidel v případě rozpočtového provizoria** – pokud není schválen rozpočet pro dané období, je nutné v takovéto situaci dodržovat pravidla, která jsou stanovena na základě práva.²⁴

Rozpočtový proces se skládá z určitých etap, které jsou obdobně využívány v celé rozpočtové soustavě. Mezi tyto etapy patří sestavení návrhu, jeho projednání a následné schválení, poté následuje realizace a průběžná kontrola plnění rozpočtu, dále následná kontrola a v závěru se vytvoří závěrečný účet obce, který projde projednáním a následným schválením. Pro snadnější orientaci v rozpočtovém procesu je v příloze č. 2 uvedeno schéma příkladu rozpočtu obce v ČR.²⁵

2.8 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba v ČR umožňuje logické třídění veškerých peněžních operací veřejných rozpočtů, státních fondů, peněžních fondů obcí a krajů, včetně operací organizačních složek, jež zřizuje obec či kraj a také peněžní operace DSO. Nevztahuje se na peněžní operace, které souvisejí s podnikatelskou činností subjektů územní samosprávy a také na PO zřizované státem, obcí nebo krajem. Dále se také nevztahuje na operace vykonávané na účtech cizích prostředků, na účtech sdružených prostředků nebo na účtech fondu kulturních a sociálních potřeb a jiných podobných účtů nemajících povahu veřejných prostředků.

V rozpočtové skladbě se používá tzv. „cash“ princip což znamená, že jsou peněžní operace zachyceny do rozpočtové skladby v případě připsání nebo odepsání peněžních prostředků na bankovních účtech.

Rozpočtová skladba umožňuje v rozpočtové soustavě zabezpečit jednotnost a také průhlednost veřejných rozpočtů i mimorozpočtových fondů. Dále nám pomáhá analyzovat příjmy a výdaje v rozpočtové soustavě a to jak v čase, tak i v prostoru, přičemž nám umožňuje také srovnání. Toto srovnání může probíhat v rámci obcí, krajů, ale rovněž na mezinárodní úrovni. Pomocí rozpočtové skladby je možné shrnout příjmy a výdaje za celou rozpočtovou soustavu a to za pomoci tzv. konsolidace, která napomáhá zabránit riziku, že určitá peněžní operace bude načtena vícenásobně. A v neposlední řadě rozpočtová skladba umožňuje zabezpečit veškeré potřebné informace a jejich následné využití v rozpočtové politice.²⁶

²⁴ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. Brno, 2008 s. 152 - 154

²⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha, 2011 s. 407

²⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha, 2011 s. 409 - 410

Rozpočtová skladba je vymezena vyhláškou Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. Příjmy a výdaje územních rozpočtů jsou tříděny z různých hledisek.

U **druhového** členění se užívají čtyřmístné kódy, kdy nejnižšími jednotkami jsou rozpočtové položky a nejvyššími jednotkami jsou rozpočtové třídy: **Rozpočtová třída** → **podseskupení rozpočtových položek** → **seskupení rozpočtových položek** → **rozpočtové položky**.

V tomto třídění se rozlišují tyto třídy:

- 1. třída – daňové příjmy,
- 2. třída – nedaňové příjmy,
- 3. třída – kapitálové příjmy,
- 4. třída – přijaté transfery,
- 5. třída – běžné výdaje,
- 6. třída – kapitálové výdaje,
- 8. třída – financování.

Odvětvové třídění člení příjmy a výdaje podle odvětví, kdy se za odvětví považuje druh činností, ze které příjmy plynou nebo naopak, na kterou jsou výdaje vynaloženy. Používají se čtyřmístná čísla paragrafů, přičemž rozpočtový paragraf je nejnižší jednotkou a rozpočtová skupina je nejvyšší: **Rozpočtová skupina** → **rozpočtový oddíl** → **rozpočtový pododdíl** → **rozpočtový paragraf**. V odvětvovém třídění se rozlišují tyto skupiny:

- 1. skupina – zemědělství, lesní hospodářství a rybářství,
- 2. skupina – průmyslová a ostatní odvětví,
- 3. skupina – služby pro obyvatelstvo,
- 4. skupina – sociální věci a politika zaměstnanosti,
- 5. skupina – bezpečnost státu a právní ochrana,
- 6. skupina – všeobecná veřejná správa a služby.

V **konsolidačním** třídění se třídí dle stupňů konsolidace, čímž se rozumí okruh veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů (mezi kterými probíhají peněžní převody), který je určený podle toho, jak jsou sumarizovány údaje o příjmech a výdajích. U tohoto třídění se příjmy a výdaje třídí na záznamové jednotky, jejichž čísla jsou třímístná.

Zdrojové třídění se člení na prostorové a nástrojové třídění. V prostorovém třídění se příjmy a výdaje člení podle toho, jestli bylo zdrojem příjmů nebo výdajů zahraniční nebo tuzemsko. Při prostorovém třídění se příjmy a výdaje třídí na prostorové jednotky a jejich čísla jsou

jednomístná. Nástrojové třídění třídí příjmy a výdaje podle toho, co bylo jejich zdrojem. Jestli to bylo tuzemsko, rozpočet Evropské Unie (dále jen EU), finanční mechanismy (finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru, finanční mechanismus Norska a program švýcarsko-české spolupráce), jiné peněžní prostředky ze zahraniční nebo peněžní fond Organizace Severoatlantické smlouvy. Příjmy a výdaje se třídí na nástroje, jejichž číselník je vytvořen tak, že nástroje jsou představovány fondy, programy a projekty EU a také mezinárodní smlouvy o finančních mechanismech. Čísla těchto nástrojů jsou pětímístná.

U **transferového** třídění se výdaje SR a státních fondů, jež jsou rozdělovány jako transfery územním rozpočtům, třídí podle toho, z jaké kapitoly nebo z jakého fondu byly transfery poskytnuty. Také se zde třídí výdaje rozpočtů regionálních rad mající povahu transferů územním rozpočtům, dále příjmy územních rozpočtů, které vznikly díky těmto transferům, ale i výdaje územních rozpočtů, které jsou z transferů kryty.²⁷

---

²⁷ SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba 2013*. Trutnov, 2013 s. 44 – 48

3 CHARAKTERISTIKA A HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH OBCÍ V ÚZEMNÍM OBVODU S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ FRÝDLANT NAD OSTRAVICÍ

Třetí kapitola bude věnována třem vybraným obcím a to konkrétně obci Bílá, obci Malenovice a obci Staré Hamry. Všechny tři obce leží v územním obvodu s rozšířenou působností Frýdlant nad Ostravicí. Jako kritéria pro výběr těchto obcí byl zvolen počet obyvatel do 1 000, dále rozloha obce přes 1 000 ha a také všechny tři obce patří do Zájmového sdružení Frýdlantsko – Beskydy.

V této kapitole budou obce popsány jak z historického vývoje, tak i ze současnosti. Dále bude v kapitole zachyceno hospodaření jednotlivých obcí v průběhu pěti, po sobě jdoucích, let. Jedná se o roky 2007 – 2011, což jsou nejaktuálnější údaje, které byly k dispozici. Data z roku 2012 v době zpracování diplomové práce nebyly k dispozici.

3.1 Historie vybraných obcí

V podkapitole historie vybraných obcí budou zobrazeny základní údaje o vzniku obcí, dále stručný vývoj obcí a krátký výčet jejich pamětihodností. Pamětihodnosti jsou zde popsány nejen z důvodu popisu atraktivnosti obcí, ale především, že na některé z nich obce vynakládají mnohdy značné finanční prostředky.

3.1.1 Historie obce Bílá

Obec Bílá se nachází v Moravskoslezském kraji v okrese Frýdek – Místek. První zmínka o osadě Bílá byla v roce 1817, kdy byla součástí katastrálního území Ostravice. Tato situace platila až do roku 1951, ale poté se obec stala samostatnou obcí. Vznik této obce je spojován spolu se správním vývojem území, ve kterém se obec nachází. Původně byl na tomto území hustý porost pralesa, který v důsledku vzniku nových sídel značně prořídil. Nejčastějším zaměstnáním lidí bylo pastevectví a těžba dřeva. Mezi významné události této obce patří elektrifikace obce a asfaltování silnice, jež proběhlo v roce 1953. Část obce Bílá leží v chráněné krajinné oblasti (dále jen CHKO) Beskydy. Tato obec je také významnou z hlediska turistiky a rekreace, a to zejména z důvodu své lokality v horách.

V obci se nachází také pamětihodnosti, ke kterým patří dřevěný kostelík sv. Bedřicha. Tento kostel byl postaven v letech 1873 – 1874 a jedná se o úplně odlišnou stavbu kostelíka, než

jaké se v Beskydech obvykle stavěly. Jde o napodobeninu stavby kostelíků, které se stavěly v severských zemích. Další památkou je Lovecký zámček spolu s konírnou, jež byl postaven v roce 1906 olomouckým arcibiskupem. V roce 1937 byl v obci zřízen prales, který je chráněný již od svého vzniku a nese název Národní přírodní rezervace Salajka. Tato přírodní rezervace spadá do území CHKO Beskydy.²⁸

3.1.2 Historie obce Malenovice

Obec Malenovice se rovněž nachází v Moravskoslezském kraji v okrese Frýdek – Místek. Jedná se o podhorskou obec, která se nachází v malebné krajině v podhůří Beskyd a její větší část leží na severozápadních svazích Lysé hory. Dále se kolem obce nacházejí vrcholy Ivnačena, Ostrá, Tanečnice či kopec Borová. Převážná část území obce se nachází v CHKO Beskydy. Přesný rok založení této obce není znám, ale z historických pramenů lze doložit, že v roce 1610 založil Jan Bruntálský novou osadu u Nové Vsi zvanou Malenovice. Někdy byla tato obec nazývána též Malinov pro svůj bohatý porost maliní. V průběhu 20. století došlo v obci ke značným změnám, zejména v podobě dopravní infrastruktury a také došlo k zelektrifikování celé obce. Po druhé světové válce se obyvatelé Malenovic začali stěhovat do měst, kde nacházeli snadnější způsob obživy a lepší nabídku pracovních míst. V roce 1980 byly Malenovice přičleněny k Frýdlantu nad Ostravicí a až téměř po 10 letech se obec znovu stala samostatnou obcí. Malenovice byly a stále jsou významnou turistickou destinací, o čemž svědčí mnohé výstavby jak soukromých, tak i turistických chat.

V obci se nachází i významné památky. Jednou z nich je například nejvýznamnější architektonická dominanta celé obce – farní kostel sv. Ignáce z Loyoly na návrší Borová. Tento kostel byl vystavěn v roce 1640 hrabětem Františkem Eusebiem z Oppersdorfu. V Malenovicích od 70. let 17. století do počátku 18. století byla v provozu také sklárna, po níž zbyl pouze název místní části obce - Hutě. Dále se v obci nachází mohyla Ivančena, která byla postavena na počest skautů, kteří byli popraveni nacisty. A další neopomenutelná památka pro místní občany je Hospoda u Veličků, což je zřejmě nejstarší hospoda v beskydském kraji. Rod Veličků tuto hospodu provozuje nepřetržitě již od roku 1825.²⁹

---

²⁸ Dostupné z: <http://www.obecbila.cz/historie-obce/> a <http://www.obecbila.cz/pameti-hodnosti/>

²⁹ Dostupné z: http://www.malenovice.eu/index.php?page=obec&page1=historie&detail_clanku=101 a http://www.malenovice.eu/index.php?page=obec&page1=historie&detail_clanku=790

3.1.3 Historie obce Staré Hamry

Obec Staré Hamry se také nachází v Moravskoslezském kraji v okrese Frýdek – Místek. Tato obec je známou horskou oblastí. Vznik obce Staré Hamry se datuje, dle zápisů z první gruntovní knihy, do období let 1636 – 1639. Obci se také říkávalo jen Hamry nebo Hamrovice. V roce 1638 byl v obci postaven železný hamr poháněný vodou, což byly první železářny na frýdeckém panství. Do tohoto hamru se dodávala ruda těžená v nedalekých Malenovicích. V pozdějších letech se postavily další hamry v Bašce a těm zdejší se začalo říkat staré a odtud pochází dnešní název obce Staré Hamry. Původní Staré Hamry se rozkládaly jen na pravém břehu Ostravice, ale v roce 1951 došlo k novému správnímu rozdělení, čímž se obec rozrostla i na druhý břeh řeky. Při vybudování nádrže Šance s pitnou vodou v 60. letech bylo zaplaveno údolí, které sloužilo jako tehdejší centrum obce. V důsledku tohoto zaplavení došlo k rozdělení obce na dvě části a k vytvoření nového centra na Samčance, které zde funguje dodnes. Z důvodu výstavby Šance musela být zrušena i železniční trať vedoucí přes Staré Hamry. Největšího rozkvětu dosáhla obec ke konci 20. století a začátku 21. století, protože se stala vyhledávanou rekreační a turistickou oblastí. Celé území obce se nachází v CHKO Beskydy.

Nejvýznamnější osobou této obce je bezesporu Petr Bezruč, který považoval Staré Hamry za svůj druhý domov. Napsal zde báseň Maryčka Magdonová, kterou věnoval zdejšímu kraji a která se také stala zásadní básní v celém jeho uměleckém životě. V obci se nachází řada památek. Jednou z nich je např. dřevěný kostelík Panny Marie z roku 1887 a v roce 2002 byl vyhlášen za kulturní památku. Dále se zde nachází kostel sv. Jindřicha a také pomník Maryčky Magdonové z roku 1933, který je vzpomínkou na Petra Bezruče.³⁰

3.2 Současnost vybraných obcí

V této podkapitole budou obce charakterizovány z hlediska geografického umístění, rozlohy a počtu obyvatel. Dále budou zachyceny organizační struktury jednotlivých obecních úřadů, jejich příspěvkové organizace či organizační složky a také různá zájmová sdružení a spolky. Rovněž zde budou charakterizovány turistické možnosti, protože všechny tři obce jsou z tohoto pohledu velmi atraktivní a často vyhledávané turisty a návštěvníky.

---

³⁰ Dostupné z: http://stare-hamry.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=56439&id_obce=18883 a <http://stare-hamry.cz/tema/tema.phtml?id=1344&lng=&menu=>

3.2.1 Současnost obce Bílá

Obec Bílá leží jihovýchodně od Frýdku – Místku v nadmořské výšce 546 m a nachází se zhruba 2 km od slovenských hranic. Obec se rozkládá na území o rozloze 5 645,36 ha a převážná část tohoto území je zalesněná. V obci bylo k 31. 12. 2011 evidováno 303 obyvatel. Obcí protéká říčka Bílá.

Obec je zastoupená starostou, panem Ing. Karlem Matulou. Obecní úřad dále tvoří také místostarosta a 3 zaměstnanci obce. Zastupitelstvo obce je tvořeno 5 členy. Obec Bílá si nevolí radu obce a proto ani není obecní úřad rozčleněn na jednotlivé úseky činností, odbory a oddělení. Obec má jako své další orgány 2 komise - Komise pro životní prostředí s 1 členem a Komise pro občanské záležitosti se 4 členy. Dle zákona zřizuje obec 2 povinné výbory - Finanční výbor se 3 členy a Kontrolní výbor také se 3 členy.

Bílá má svou mateřskou školu (dále jen MŠ), jež je příspěvkovou organizací obce. Vznikla v roce 2003 a navštěvuje jí 24 dětí z obcí Bílá a Staré Hamry. Obec má také organizační složku, kterou je knihovna. Knihovna se nachází v přízemí MŠ a kromě klasických služeb knihovny také zajišťuje pro žáky MŠ kulturní akce. V obci se nachází Střední odborné učiliště lesnické, jehož zřizovatelem je Moravskoslezský kraj. Toto učiliště je od roku 2006 součástí Střední odborné školy Frýdek – Místek a funguje jako detašované pracoviště pro praktický výcvik lesnických oborů. V obci působí Římskokatolická církev, která spadá pod farnost Nejsvětější Trojice na Ostravici.

Obec leží v Beskydech a je proto vyhledávanou destinací pro turistiku a rekreační činnost. Na své si v obci přijdou jak milovníci zimních, tak i letních sportů. V Bílé se nachází hned několik lyžařských areálů: SKI VÍTKOVICE – Bílá, SKI BÍLÁ – MEZIVODÍ, Sjezdovka Třeštík a SKI KLEMA Bílá – Bumbálka. V obci se nacházejí 2 běžecké tratě: z Bílé na Staré Hamry a zpět, a z Bílé na Mezivodí a zpět. V Bílé je díky častým návštěvám lyžařů zřízena linka Skibus Beskydy. V letních měsících se díky členitosti terénu této obce hojně pěstuje cykloturistika. Zdejší cyklotrasy navazují na cyklotrasy Vsetínska a Slovenska a také pro cykloturisty je v Bílé zajištěna autobusová dopravní linka Cyklobusy 2013. Vyžití v obci nalezou rovněž turisté, kteří se mohou vydat po turisticky značených trasách. Pro návštěvníky obce je také zajištěna možnost ubytování a to hned několikrát. Mezi ubytování s největší kapacitou patří Ondrášův Dvůr – Mezivodí, SŠZL Bílá a také Hotel

Pokrok, jehož hlavní budova je v období od března do prosince roku 2013 rekonstruována a hotel je po dobu rekonstrukce uzavřen.³¹

3.2.2 Současnost obce Malenovice

Obec Malenovice leží jihovýchodně od Frýdku – Místku v různé nadmořské výšce s celkovým převýšením 900 m. Obec se rozprostírá na rozloze 1 298,73 ha a má velmi členitou krajinu. K 31. 12. 2011 bylo v Malenovicích evidováno 624 stálých obyvatel a v loňském roce, tj. rok 2012, obec oslavila 400 let od svého založení. Obcí protéká řeka Satina se Satinskými vodopády a potok Sibudov, na němž se nachází řada studánek, např. Na Borové, U Juřiců nebo Pod Tanečnicou.

Organizační struktura obce Malenovice je tvořena starostou, panem JUDr. Vladimírem Malarzem, dále místostarostou, referentkou a účetní. Zastupitelstvo obce má 7 členů. Obec má zřízeny 3 komise - Kulturní a občansko-sociální komise se 3 členy, Sportovní komise se 4 členy a Komise životního prostředí s 1 členem. V obci jsou rovněž zřízeny 2 povinné výbory - Finanční výbor se 3 členy a Kontrolní výbor rovněž se 3 členy.

Malenovice nejsou zřizovatelem žádné PO. V obci působí různé organizace a spolky pro zájmovou činnost. Nachází se zde Sbor dobrovolných hasičů Malenovice, Tělovýchovná Jednota Sokol (dále jen TJ Sokol) Malenovice, Myslivecké sdružení Borová Malenovice a Turistický oddíl mládeže Lysáci Malenovice. Dále se v obci nachází i Rodinné centrum U Rosničky, které funguje pro celou obec. Vzniklo z důvodů, že se v obci nenachází MŠ ani základní škola (dále jen ZŠ), tak aby alespoň děti a mládež mohli navštěvovat v místě bydliště kroužky a zájmovou činnost. V obci sídlí Římskokatolická farnost Borová.

Malenovice, stejně jako ostatní vybrané obce, leží v Beskydech a jsou proto častou zastávkou turistů. V zimním období mohou návštěvníci využít lyžařské střediska: SKI Malenovice Hutě – ODRÁŠOVA DOLINA, SKI MALENOVICE – Na Staškově. V letních měsících mohou turisté využít turisticky značené trasy a také Naučenou stezku Lysá hora, která je vhodná pro pěší turistiku i cykloturistiku. Z Malenovic se turisté často vydávají na výšlap na nejvyšší horu Moravskoslezských Beskyd – Lysou horou. V Malenovicích naleznou turisté možnost ubytování a mezi ty s největší kapacitou patří Horský hotel Petr Bezruč, Hotel Malenovice a Hotel Rajská Bouda.³²

---

³¹ Dostupné z: <http://www.obecbila.cz/>

³² Dostupné z: <http://www.malenovice.eu/>

3.2.3 Současnost obce Staré Hamry

Obec Staré Hamry začíná na vrcholu Lysé hory a končí na hranicích se Slovenskou republikou. Staré Hamry se skládají z 55 osad, které se rozkládají na území o rozloze 8 473,31 ha, přičemž převážná část tohoto území je zalesněná. Zajímavostí obce je, že se rozprostírá na dvou katastrálních územích a to Staré Hamry 1 a Ostravice 2, což ukazuje příloha č. 3. Staré Hamry evidovaly k 31. 12. 2011 554 stálých obyvatel. Obcí protéká řeka Ostravice a nachází se zde vodní nádrž Šance s pitnou vodou.

Starostou této obce je pan Bc. Jan Klepáč, dále se v organizační struktuře obce nachází 2 místostarostové, pracovníce na úseku matriky a evidence obyvatel a účetní. Zastupitelstvo obce má 7 členů. OÚ Staré Hamry má oddělení matriky a evidence obyvatel. Dalšími orgány obce jsou 3 výbory – Finanční výbor se 3 členy, Kontrolní výbor také se 3 členy a Výbor výstavby a životního prostředí rovněž se 3 členy.

Staré Hamry jsou zřizovatelem PO a to ZŠ Staré Hamry. ZŠ vznikla v roce 2003 a jedná se o malotřídní školu, která má pouze 2 třídy. Tato ZŠ je zapojena do vzdělávacího programu „Tvořivost pro život“, což znamená, že škola upřednostňuje aktivitu žáků oproti pouze pasivnímu získávání informací a poznatků od pedagogických pracovníků. V obci se rovněž nachází Sbor dobrovolných hasičů Staré Hamry nebo též sáňkařský oddíl TJ Sokol Staré Hamry.

Obec Staré Hamry jsou bezesporu vyhledávaným místem turistů, stejně jako dvě předešlé obce. V zimním období mohou turisté využít lyžařský areál SKI MSA Gruň – Staré Hamry a také běžeckou přeshraniční trasu Česko-Slovensko, na které si mohou vybrat ze tří okruhů – Modrý okruh v délce 20 km, Zelený okruh a Červený okruh v délce 33 km. V letním období mohou turisté vyzkoušet celou síť cyklostezek, jichž se v obci nachází hned několik (např. ze Starých Hamer na Bílou nebo ze Starých Hamer přes Bílou do Ostravice a zpět) anebo mohou využít Naučnou stezku „Javořina – Němčanka – Samčanka“ či Obrázkovou cestu Samčanka – Javořinka. V obci se také nachází 4 přírodní rezervace: Draplavý, Podgruň, Poledňana a Smrk. Ubytování mohou návštěvníci najít jak v soukromí, tak v hotelech. Mezi hotely s největší ubytovací kapacitou patří Hotel Čertův hrádek nebo Hotel Charbulák.³³

---

³³ Dostupné z: <http://stare-hamry.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=18883>

3.3 Zájmové sdružení Frýdlantsko – Beskydy

Zájmové sdružení Frýdlantsko – Beskydy (dále jen ZSFB) tvoří celkem 13 obcí s celkovým počtem 25 000 obyvatel: Bílá, Baška, Čeladná, Frýdlant nad Ostravicí, Janovice, Kunčice pod Ondřejníkem, Lhotka, Malenovice, Metylovice, Ostravice, Pržno, Pstruží a Staré Hamry. ZSFB vzniklo v roce 1999 a své sídlo má ve Frýdlantu nad Ostravicí. Předsedou ZSFB je starostka města Frýdlantu nad Ostravicí paní RNDr. Helena Pešatová.

Část území ZSFB zasahuje do CHKO Beskydy a v místech se vyskytují i přírodní rezervace. Návštěvníci území mohou využít značené turistické trasy, lyžařské sjezdovky, běžecké trasy, cyklostezky, hipostezky nebo golfové hřiště. Jsou jim k dispozici samozřejmě ubytovací a stravovací zařízení s vysokou kvalitou.

Důvodem, proč ZSFB vzniklo, byla, a stále je, ochrana a prosazování společných zájmů zúčastněných obcí a jejich občanů a také vzájemná regionální spolupráce. Dále se jedná o společnou snahu o rozvoj mikroregionu z hlediska cestovního ruchu, který je v tomto území velmi významný. Sdružení podporuje malé a střední podnikání a napomáhá zvyšování úrovně zejména v oblasti marketingu, financování či řízení v tomto podnikání. A v neposlední řadě se sdružení snaží snížit nezaměstnanost v celém mikroregionu a pomoci občanům lépe se uplatnit na trhu práce.³⁴

ZSFB se účastní projektu z Operačního programu přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007 – 2013 nazvaný „Přeshraniční spolupráce v regionu Frýdlantsko – Horné Kysuce“. Cílem tohoto projektu je zkvalitnění spolupráce přeshraničních obyvatel v oblasti informační technologie a komunikace mezi zúčastněnými obcemi. Z finančních prostředků projektu byly nakoupeny informační kiosky do každé zúčastněné obce a dále byly obce vybaveny notebooky a mobily, aby obce mohly zabezpečit komunikační systém v dobré kvalitě. Tohoto projektu se účastní 13 obcí mikroregionu Frýdlantsko – Beskydy a 9 obcí z regionu Horné Kysuce.³⁵

V roce 2012 ZSFB darovalo Klubu českých turistů finanční příspěvek na obnovu Bezručovy chaty na Lysé hoře ve výši 150 000 Kč, jejíž rekonstrukce by měla být hotova během roku 2013.

---

³⁴ Dostupné z: <http://www.frydlantno.cz/portal/verejna-sprava/zajmove-sdruzeni-frydlantsko-beskydy/>

³⁵ Dostupné z: <https://www.frydlantno.cz/wrs/addons/file/verejna-sprava/projekty-z-eu/preshranicni-spoluprace.pdf>

3.4 Hospodaření jednotlivých obcí

Podkapitola o hospodaření jednotlivých obcí bude věnována hospodaření každé obce zvlášť s výčtem příjmů, výdajů a financování zpracovaných do přehledných tabulek. A pro podrobnější a snadnější orientaci budou příjmy, ve členění na jednotlivé třídy, zobrazeny v grafech. Data získaná pro roky 2007 – 2009 jsou pořízena z databáze ARIS z internetových stránek Ministerstva financí a poté, co byla tato databáze ukončena, jsou data pro roky 2010 a 2011 opatřena z prezentačního systému ÚFIS, rovněž z internetových stránek Ministerstva financí. Některá data byla čerpána i z interních dokumentů obcí za pomoci účetních.

3.4.1 Hospodaření obce Bílá

Podle níže uvedené tabulky 3.1 lze vidět, že jediným rokem, kdy byl rozpočet schodkový, byl rok 2009 a schodek činil necelých 700 tis. Kč. Jinak ve všech ostatních letech byl rozpočet obce Bílá přebytkový a byly vytvořeny rezervy. Data uvedená v tabulce jsou po konsolidaci.

Tab. 3.1 Hospodaření obce Bílá v letech 2007 – 2011 v tis. Kč

Název / rok	2007	2008	2009	2010	2011
PŘÍJMY	6 083,90	12 604,19	13 285,10	16 710,02	15 521,15
Daňové příjmy	3 106,07	5 449,83	6 555,98	8 494,94	8 248,81
Nedaňové příjmy	2 577,30	3 749,27	3 593,38	3 712,19	3 542,25
Kapitálové příjmy	176,11	1 554,73	2 650,00	600,00	1 000,00
Přijaté transfery	224,42	1 850,36	485,74	3 902,89	2 730,10
VÝDAJE	5 619,69	9 565,78	13 984,66	16 281,84	10 350,72
Běžné výdaje	5 313,22	6 174,21	7 554,48	7 701,78	7 700,68
Kapitálové výdaje	306,47	3 391,57	6 430,18	8 580,06	2 650,04
SALDO	464,21	3 038,41	-699,56	428,18	5 170,43
FINANCOVÁNÍ	-464,21	-3 038,41	699,56	-428,18	-5 170,43

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí; vlastní zpracování

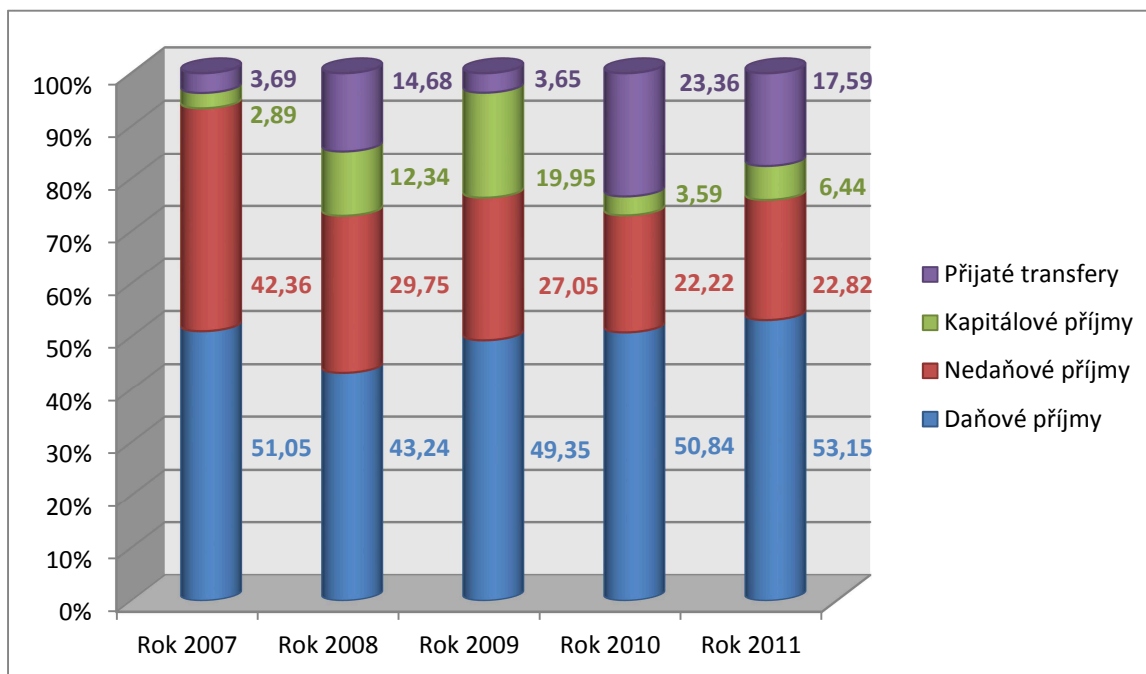
Celkové příjmy měly do roku 2010 a včetně něj, vzrůstající tendenci, akorát v posledním roce byl zaznamenán mírný pokles. Nejvyšší celkové příjmy jsou zaregistrovány v roce 2010, kdy

činily zhruba 16 710 tis. Kč. Oproti tomu s nejnižšími příjmy obec hospodařila v roce 2007 a to přibližně 6 083 tis. Kč.

Celkové výdaje tvořené běžnými a kapitálovými výdaji měly také rostoucí tendenci, až na rok 2011, kdy se oproti předchozímu roku snížily o 6 000 tis. Kč. Největší rozdíl mezi celkovými příjmy a celkovými výdaji byl v roce 2011, o 5 170 tis. Kč, které obec v období hospodářského roku ušetřila. Obec má od roku 2003 poskytnutý úvěr ve výši 9 mil. Kč na lyžařský areál a splatnost úvěru je do roku 2013. Další úvěr si obec vzala v roce 2009 na pořízení automobilu Yeti a splatnost byla do roku 2012. V roce 2010 si obec vzala další úvěr na částečné financování projektů do výše 7 mil. Kč, přičemž bylo čerpáno pouze 5,4 mil. Kč a úvěr byl splacen v roce 2011. Tento úvěr byl použit na dofinancování těchto projektů: „Přístavba hospodářské budovy“, „Energeticky úsporná opatření objektu obecního úřadu obce Bílá“, „Úprava veřejného prostranství a výstavba chodníku v obci Bílá“ a „Rekonstrukce a rozšíření veřejného osvětlení v místních částech obce Bílá“.

V následujícím grafu 3.1 jsou zobrazeny jednotlivé příjmy dle druhového třídění vyjádřené v procentech vzhledem k celkové výši příjmů obce.

Graf 3.1 Jednotlivé příjmy obce Bílá v letech 2007 – 2011 vyjádřené v %

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Z grafu je patrné, že největší složkou příjmů jsou daňové příjmy, jak je tomu téměř u všech obcí v ČR. Daňové příjmy tvoří v každém roce nejvyšší procentní podíl na celkových příjmech a to zhruba 50 %, tedy půlku všech příjmů. Největší daňový příjem má obec z daně z nemovitosti z důvodu nejvyššího koeficientu.

Nedaňové příjmy tvoří v průměru zhruba 22 – 25 % celkových příjmů. Jen v roce 2007 je odlišný od ostatních let, kdy tyto příjmy tvořily téměř 43 % všech příjmů. Obec pronajímá jeden obecní byt a sjezdovku jih každoročně v hodnotě 2 mil. Kč.

Kapitálové příjmy byly nejvyšší v roce 2009, kdy činily téměř 20 % všech příjmů obce. Důvodem byl finanční dar od společnosti ČEZ Praha v hodnotě 2,1 mil. Kč na zlepšení podmínek cestovního ruchu a modernizace lyžařského areálu. V předchozím roce obdržela obec rovněž finanční dar od společnosti ČEZ Distribuce Děčín na pořízení přeložky na sjezdovku. Taktéž v letech 2010 a 2011 obec přijala dar od společnosti ČEZ. V roce 2010 od ČEZ Prodej v hodnotě 600 tis. Kč na rekonstrukci otopného systému budovy OÚ Bílá a v roce 2011 od Nadace ČEZ Praha na vybudování sportovního hřiště s označením „Oranžové hřiště“. Tyto příjmy se pohybovaly v rozmezí od 2,89 % do 19,95 % během pětiletého sledovaného období.

Obec získala nejvyšší dotace v roce 2010, které byly ve výši 3,9 mil. Kč. Dotace ze Státního zemědělského intervenčního fondu (dále jen SZIF) ve výši 1,14 mil. Kč na „Úpravu veřejného prostranství a výstavbu chodníku v obci Bílá“ a dotace ze Státního fondu životního prostředí ve výši 1,25 mil. Kč na projekt „Energeticky úsporná opatření objektu obecního úřadu obce Bílá“. Další větší dotace obdržela obec hned v následujícím roce a to z fondu SZIF ve výši 2,18 mil. Kč. Tyto dotace byly vyčerpány na projekty „Rekonstrukce a rozšíření veřejného osvětlení v místních částech obce Bílá“ a „Úprava veřejného prostranství a výstavba chodníku v obci Bílá“.

3.4.2 Hospodaření obce Malenovice

Obec Malenovice hospodařila v roce 2007 - 2009 a v roce 2011 s přebytkem. Pouze v roce 2010 hospodařila obec se schodkem ve výši 5,2 mil. Kč. Veškeré údaje, které jsou zachyceny v tabulce 3.2, jsou uvedeny již po konsolidaci.

Tab. 3.2 Hospodaření obce Malenovice v letech 2007 – 2011 v tis. Kč

Název / rok	2007	2008	2009	2010	2011
PŘÍJMY	11 654,77	9 690,61	15 519,11	18 360,12	15 651,85
Daňové příjmy	6 439,02	7 725,93	6 575,03	8 340,84	11 273,07
Nedaňové příjmy	701,34	838,63	1 016,50	858,86	667,35
Kapitálové příjmy	4 500,00	784,25	3 280,06	4 059,00	232,20
Přijaté transfery	14,41	341,80	4 647,52	5 101,42	3 479,23
VÝDAJE	6 062,09	8 875,41	12 514,01	23 641,18	11 224,42
Běžné výdaje	4 539,54	4 778,59	5 451,04	7 927,23	6 905,67
Kapitálové výdaje	1 522,55	4 096,82	7 062,97	15 713,95	4 318,75
SALDO	5 592,68	815,20	3 005,10	-5 281,06	4 427,43
FINANCOVÁNÍ	-5 592,68	-815,20	-3 005,10	5 281,06	-4 427,43

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí; vlastní zpracování

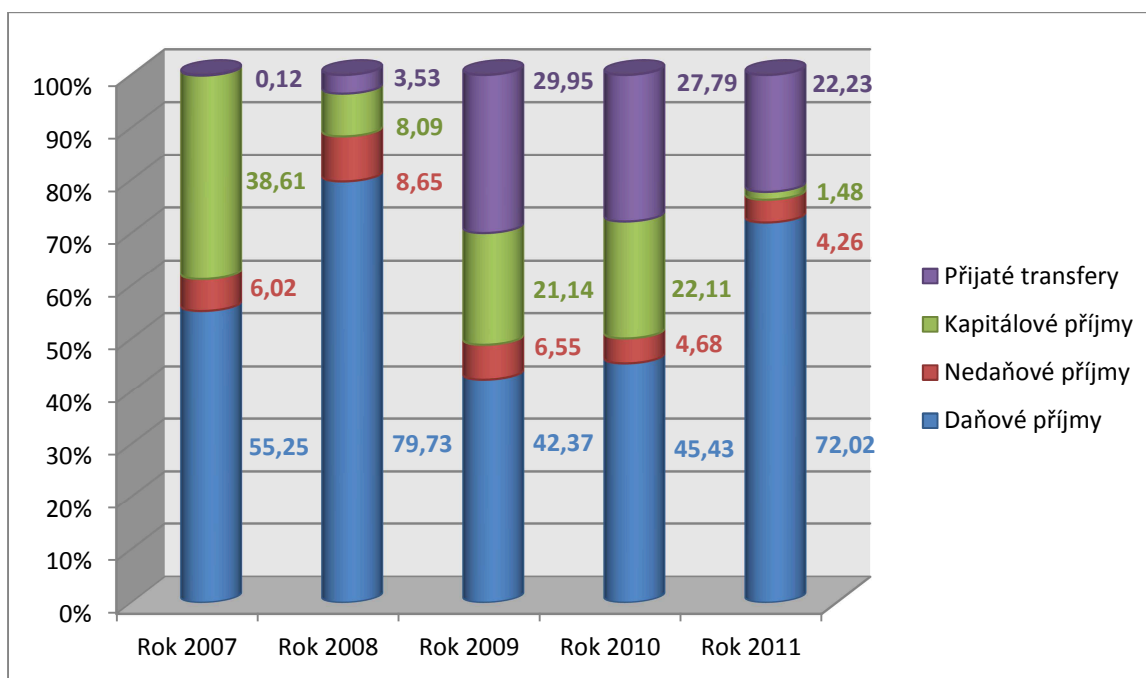
Celkové příjmy obce mají v průběhu pěti sledovaných let kolísavý charakter, kdy v jednom roce jsou příjmy rostoucí a v dalším jsou zase klesající. Nejnižší příjmy v obci byly zaznamenány v roce 2008, které činily 9 690 tis. Kč. Naopak nejvyšší příjmy měla obec v roce 2010 a to 18 360 tis. Kč.

Běžné a kapitálové výdaje měly do roku 2010 a včetně něj rostoucí tendenci, ale v roce 2011 značně klesly. Největší skok mezi výdaji byl zachycen právě mezi roky 2010 a 2011, kdy rozdíl činil 12 416 tis. Kč. Tento skok byl způsoben vysokými kapitálovými náklady ve výši 15 713 tis. Kč v roce 2010, kdy obec postavila nový Obecní dům. V tomto objektu se nachází společenský sál, klubovny, rodinné centrum U Rosničky a součástí objektu je i hasičská zbrojnice. Již z předešlých let obec Malenovice čerpala úvěry, které každý měsíc splácí. Jeden úvěr ve výši 1,7 mil. Kč na zasítování pozemků na výstavbu 24 nových rodinných domů a druhý úvěr ve výši 3 mil. Kč na komunikace.

Malenovice každoročně poskytují příspěvky včelařům, Mysliveckému sdružení Borová, sdružení Beskydhost, Svazu měst a obcí či Spolku pro obnovu venkova. V průběhu sledovaných let poskytla také příspěvky Římskokatolické církvi Borová, Klubu českých turistů nebo Mikroregionu Frýdlantsko – Beskydy.

V níže uvedeném grafu 3.2 je uveden vývoj jednotlivých příjmů a jejich procentní složení vzhledem k celkovým příjmům obce.

Graf 3.2 Jednotlivé příjmy obce Malenovice v letech 2007 – 2011 vyjádřené v %

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Z dat uvedených v grafu lze říci, že nejvyšší procento příjmů tvoří daňové příjmy, které se v průměru pohybují okolo 60 %. Ovšem v roce 2008 a 2011 tvořily až zhruba ¾ všech příjmů obce. Obecně se daňové příjmy v obci Malenovice odvíjí od činnosti největšího podnikatelského subjektu v obci, který vlastní dvě firmy. Těmito firmami jsou společnost LR Health & Beauty Systems, která je jednou z 32 světových dceřiných společností, jejíž hlavní výrobky tvoří parfémy, kosmetické produkty a doplňky stravy. V roce 2012 byla tato firma prodána, bývalý vlastník má ve firmě pouze podíly. Druhou firmou je společnost LR Airlines, což je soukromá letecká společnost.

Nedaňové příjmy obce se pohybují ve výši od 4,26 % do 8,65 % z celkových příjmů. Nejvyšší procentní hodnota nedaňových příjmů je zachycena v roce 2008 a oproti tomu nejnižší hodnota těchto příjmů byla naměřena v roce 2011. Obec pronajímá své obecní byty a také nebytové prostory.

Kapitálové příjmy mají mezi nejvyšší a nejnižší hodnotou velký rozdíl. Nejnižší kapitálové příjmy byly v roce 2011 a to 1,48 % vzhledem k celkovým příjmům. Naopak s nejvyššími kapitálovými příjmy obec hospodařila v roce 2007, kdy příjmy dosahovaly hodnoty 4,5 mil. Kč, což bylo způsobeno tím, že obec prodala své pozemky.

Obec v letech 2008 – 2011 disponuje oproti dvěma předchozím rokům velkými transferovými příjmy. Nejvyšší dotace obec získala v roce 2010, kdy byla obci poskytnuta dotace ve výši 4,9 mil. Kč z Regionálního operačního programu na projekt „Obecní dům“. Další velké dotace obec obdržela také v roce 2009. Dotace byla poskytnuta z Programu rozvoje venkova ve výši 3,7 mil. Kč na stavbu „Multifunkčního hřiště – Malenovice“, kdy se jednalo o výstavbu základny pro hasičské sporty, hřiště pro míčové hry, hřiště pro odbíjenou a nohejbal a také dětské hřiště. V tomtéž roce Malenovice získaly dotaci ve výši 400 tis. Kč na „Rekonstrukci místní komunikace Malenovice – Lubno“.

3.4.3 Hospodaření obce Staré Hamry

Staré Hamry v roce 2009 hospodařily se schodkem ve výši 1 816 tis. Kč. Ve všech ostatních letech obec hospodařila s přebytkovým rozpočtem, kdy nejvyšší přebytek byl v roce 2011 a činil 2 910 tis. Kč. Veškeré údaje týkající se hospodaření obce jsou uvedeny v tabulce 3.3 již po konsolidaci.

Tab. 3.3 Hospodaření obce Staré Hamry v letech 2007 – 2011 v tis. Kč

Název / rok	2007	2008	2009	2010	2011
PŘÍJMY	6 641,65	12 016,07	16 397,09	17 789,97	15 575,70
Daňové příjmy	5 020,35	8 700,03	9 703,29	12 144,00	12 181,80
Nedaňové příjmy	759,02	967,70	831,31	983,38	986,77
Kapitálové příjmy	0	0	3 000,00	2,76	50,00
Přijaté transfery	862,28	2 348,34	2 862,49	4 659,83	2 357,12
VÝDAJE	6 624,25	9 564,71	18 214,05	14 020,95	12 665,38
Běžné výdaje	6 624,25	8 459,19	9 325,46	10 197,73	7 938,52
Kapitálové výdaje	0	1 105,52	8 888,59	3 823,22	4 726,86
SALDO	17,40	2 451,36	-1 816,96	3 769,02	2 910,32
FINANCOVÁNÍ	-17,40	-2 451,36	1 816,96	-3 769,02	-2 910,32

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí; vlastní zpracování

Celkové příjmy obce měly v letech 2007 – 2010 rostoucí tendenci, ale v roce 2011 mírně poklesly. S nejvyššími příjmy Staré Hamry hospodařily v roce 2010 a to ve výši 17 789 tis. Kč. Naopak nejnižší příjmy měla obec v roce 2007 ve výši 6 641 tis. Kč.

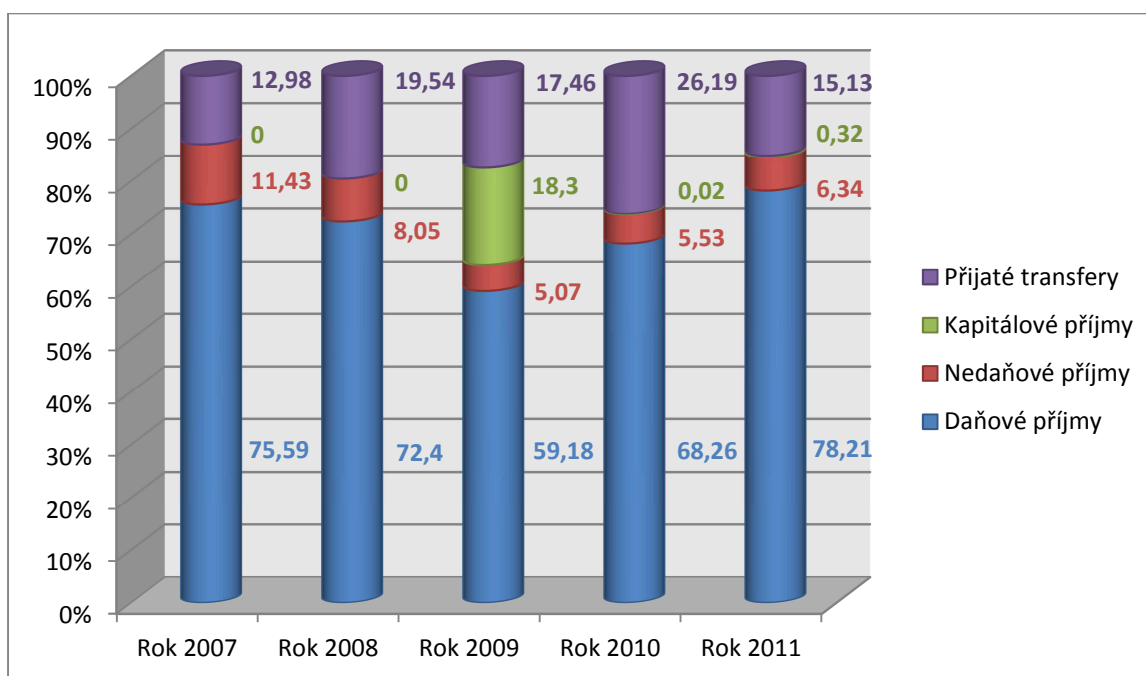

Celkové výdaje obce měly spíše proměnlivý charakter, kdy se jejich výše měnila, ať už směrem nahoru nebo dolů. Nejvyšší výdaje měla obec v roce 2009 ve výši 18 214 tis. Kč a naopak nejnižší měla v roce 2007 v hodnotě 6 624 tis. Kč.

Obec Staré Hamry každoročně poskytuje transfery TJ Sokol Staré Hamry, fotbalovému klubu LOS HAMROS, Svazu měst a obcí a ZSFB. V průběhu let poskytla příspěvky i Klubu českých turistů, Horské službě nebo Římskokatolické farnosti Ostravice.

V grafu 3.2 je znázorněno procentní vyjádření příjmů členěných dle druhového třídění a to vzhledem k celkovým příjmům obce.

Graf 3.3 Jednotlivé příjmy obce Staré Hamry v letech 2007 – 2011 vyjádřené v %

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Daňové příjmy opět i jako u předchozích dvou obcí tvoří největší podíl na veškerých příjmech obce. Tyto příjmy tvoří v průměru 70 % všech příjmů. S nejvyššími daňovými příjmy obec hospodařila v roce 2011 ve výši 12 181 tis. Kč, což bylo necelých 79 % všech příjmů. Naopak nejméně daňových příjmů měla obec v roce 2007 ve výši 5 020 tis. Kč, což činilo v daném roce 75,59 % veškerých příjmů. Hlavním zdrojem daňových příjmů je DPFO, DPPO, DPH a velkou položkou je také daň z nemovitosti.

Nedaňové příjmy obce se pohybují v rozmezí od 5,07 % do 11,43 %. Nejvyšší procentní podíl nedaňových příjmů byl zaznamenán v roce 2007 a nejnižší v roce 2009. Tyto příjmy jsou v obci minimální. Obec pronajímá bytové a nebytové prostory, inkasuje příjmy za vodné a příjmy za třídění odpadů a má ve svém vlastnictví a provozuje Vodovod Staré Hamry včetně vodojemu.

V prvních dvou sledovaných letech neměla obec Staré Hamry žádné kapitálové příjmy. V roce 2009 se vyhouply na 18,3 %, což byly nejvyšší kapitálové příjmy obce v celých pěti letech. Tento nárůst byl způsoben jednorázovým prodejem nemovitosti Bezručova škola ve Starých Hamrech (Gruni). A v následujících letech 2010 a 2011 opět klesly, až pod 1 %.

Díky přijatým dotacím, které obec získá, může obec uskutečňovat různé projekty. Obec získala nejvyšší transfery v roce 2010, kdy získala dotaci z Regionální rady ve výši 2,7 mil. Kč, která byla vyčerpána na rekonstrukci centra obce. V letech 2008, 2009 a 2011 měla obec k dispozici v průměru 2 500 tis. Kč přijatých transferů. V roce 2008 získala dotaci z Moravskoslezského kraje na výstavbu opěrné zdi vedle hřbitova a v roce 2009 z Regionální rady ve výši 1,4 mil. Kč opět na rekonstrukci centra obce. V roce 2011 obec získala dotaci ve výši 582 tis. Kč od Ministerstva pro místní rozvoj na „Územní plán obce Staré Hamry“, 500 tis. Kč z rozpočtu kraje na „Vybavení prostor relaxačního centra“ a 500 tis. Kč na „Rekonstrukci areálu hřbitova a pomníku Maryčky Magdonové ve Starých Hamrech“.

4 SROVNÁNÍ A ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH OBCÍ

Čtvrtá kapitola bude obsahovat srovnání a zhodnocení hospodaření vybraných obcí. V kapitole bude zachycen počet a vývoj obyvatel ve všech třech obcích. Tyto údaje jsou nutné z hlediska přepočtení jednotlivých příjmů a výdajů na jednoho obyvatele v obci a následného zjištění, která obec má kolik kterých příjmů a výdajů vzhledem k ostatním obcím. Dále budou v kapitole srovnány a poté zhodnoceny příjmy, které budou rozčleněny dle tříd na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery. Také zde budou rovněž srovnány a zhodnoceny výdaje jednotlivých obcí v pěti různých oblastech a vztaženy k celkovým výdajům pomocí procent.

4.1 Vývoj počtu obyvatel v obci Bílá, Malenovice a Staré Hamry

V tabulce 4.1 jsou zachyceny počty obyvatel žijících v daných obcích a jejich změny v letech 2007 – 2011. Údaje jsou zaznamenány za každý rok vždy k poslednímu dni v daném roce. Počty obyvatel ve sledovaných letech poslouží ke srovnání jednotlivých příjmů a výdajů, které budou srovnávány v přepočtu na jednoho obyvatele.

Tab. 4.1 Vývoj počtu obyvatel v obci Bílá, Malenovice a Staré Hamry k 31. 12.

Obec / rok	2007	2008	2009	2010	2011
Bílá	293	290	287	278	303
Malenovice	521	532	562	600	624
Staré Hamry	554	549	543	549	554

Zdroj: Český statistický úřad³⁶; vlastní zpracování

Počet obyvatel v obci Bílá byl za období 2007 – 2010 klesající, ale v posledním roce počet vzrostl, přičemž byl převyšén původní počet obyvatel v roce 2007. Lze tedy říci, že počet zůstal téměř konstantní, pouze s malými výkyvy. Rozdíl počtu obyvatel mezi rokem 2007 a rokem 2011 je pouze 10 obyvatel. V obci Malenovice je počet obyvatel rostoucí ve všech pěti sledovaných letech. V roce 2007 žilo v obci 521 obyvatel a na konci roku 2011 jich je již 624. Rozdíl mezi prvním a posledním sledovaným rokem je 103 obyvatel, což je nejvyšší nárůst ze všech tří obcí. Ve Starých Hamrech se počet obyvatel téměř vůbec neměnil. Na začátku sledovaného období i na jeho konci byl počet obyvatel naprosto shodný a to 554

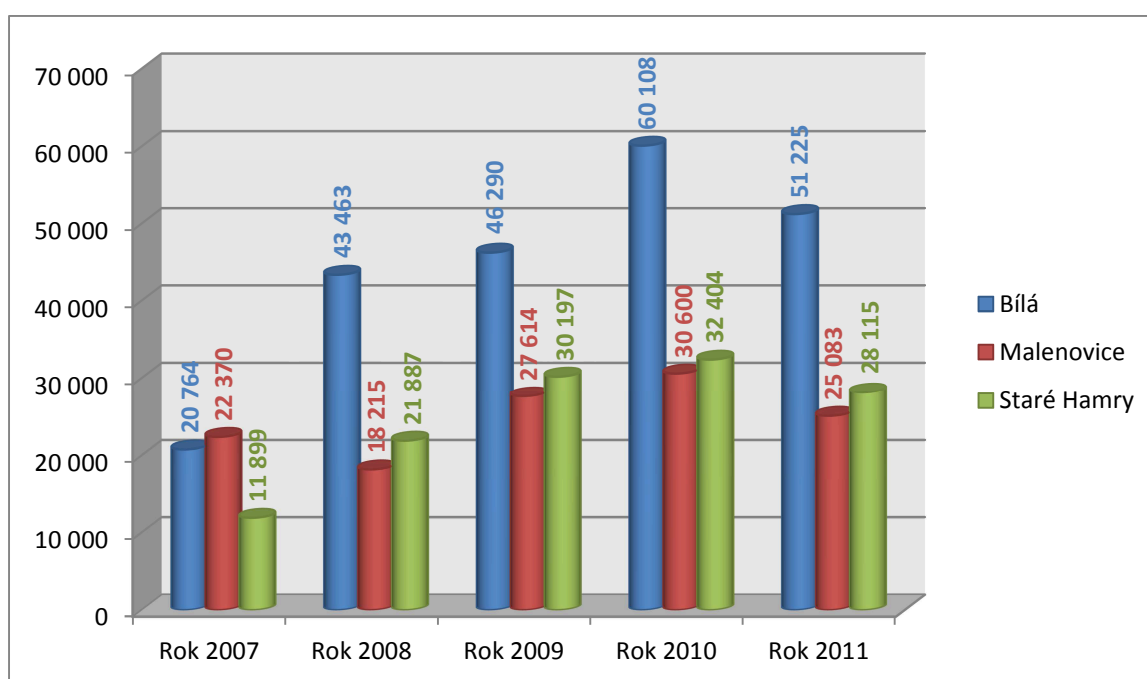
³⁶ Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm

obyvatel. Pouze v průběhu let 2008 – 2010 se počet trvale žijících obyvatel nepatrně změnil, kdy největší propad nastal v roce 2009.

4.2 Příjmy vybraných obcí

V následující podkapitole budou zhodnoceny příjmy obcí Bílá, Malenovice a Staré Hamry. Příjmy budou rozděleny dle druhového třídění rozpočtové skladby na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery.

Graf 4.1 Celkové příjmy přepočtené na 1 obyvatele v Kč

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí a z Českého statistického úřadu; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Dle zpracovaného grafu 4.1 je zřejmé, že nejvyšší příjmy přepočtené na jednoho obyvatele má ve většině sledovaných let obec Bílá. Výjimku tvoří pouze rok 2007, kdy nejvyšší příjmy měly Malenovice. V letech 2008 – 2011 je vývoj naprosto stejný – z hlediska nejvyšších příjmů na 1 obyvatele je na prvním místě Bílá, poté Staré Hamry a jako poslední jsou Malenovice. Bílá se pohybuje v rozmezí od 20 764 Kč do 60 108 Kč celkových příjmů na obyvatele. Celkové příjmy na obyvatele mají v obci Malenovice kolísavý trend, kdy nejvyšší příjmy má obec v roce 2010 a to 30 600 Kč. Staré Hamry měly v období 2007 – 2010 rostoucí příjmy a v roce 2011 mírně klesly. V průměru se ale udržují v rozmezí 20 000 –

30 000 Kč na obyvatele. Za celé sledované období ze všech obcí měla nejnižší příjmy v roce 2007 obec Staré Hamry ve výši 11 889 Kč a naopak nejvyšší příjmy byly zaznamenány u obce Bílá v roce 2010 ve výši 60 108 Kč.

Největším důvodem změny příjmů obcí byla změna rozpočtového určení daní v roce 2008 na pětileté období 2008 - 2012. Pro zjištění, která obec má nejvyšší příjmy v které oblasti, je vhodné si příjmy rozčlenit dle tříd z rozpočtové skladby. Toto členění bude provedeno v následujících podkapitolách.

4.2.1 Daňové příjmy obcí

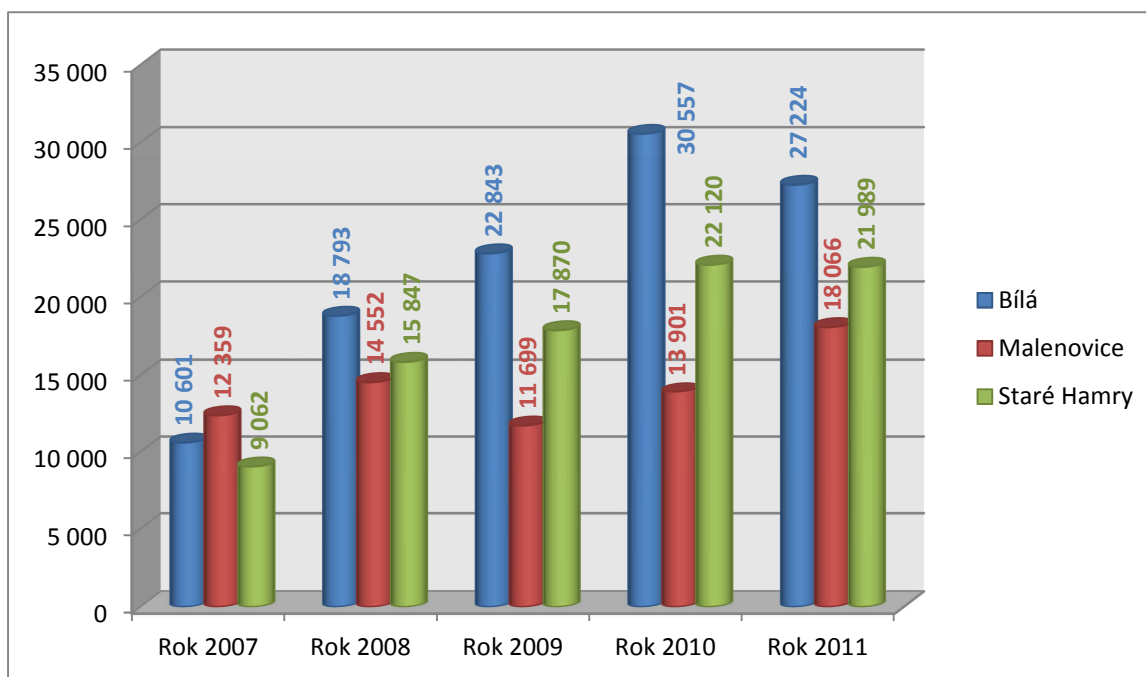
Daňové příjmy jsou z hlediska rozpočtové skladby zařazeny do třídy 1. Tyto příjmy mají takřka ve všech vyspělých zemích největší podíl na celkových příjmech ve skupině běžných příjmů a jsou opakovány každý rok v různých výších.

Jak již bylo uvedeno ve 2. kapitole v tabulce 2.4, patří do daňových příjmů zejména tzv. svěřené daně, ze kterých výnos putuje čistě do rozpočtu obce, nikoli do SR. Dále zde patří daně sdílené, což jsou daně, jejich část jde do SR a část plyne do rozpočtu obce. A v neposlední řadě jsou zde zahrnuty také místní poplatky, někdy zvané též místní daně. V obcích mají místní poplatky tzv. fakultativní charakter, což znamená, že si dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších zákonů, obce mohou samy vybírat, které poplatky budou v rámci svého území vybírat a které nikoli. Dle zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, existují stanovená kritéria, dle kterých se poskytují podíly ze sdílených daní do rozpočtů obcí. Těmito kritérii jsou počet obyvatel k počtu obyvatel ve všech obcích, katastrální výměra obce k celkové započtené výměře katastrálních území všech obcí, dále počet dětí a žáků, které navštěvují školu zřízenou danou obcí k počtu dětí a žáků všech obcí a také postupné přechody. Tyto přechody jsou vypočítávány pomocí koeficientů a násobků postupných přechodů, které jsou stanoveny v zákoně o rozpočtovém určení daní. Existují 4 úrovně, které se liší počtem obyvatel v obci. Mimo toto členění stojí 4 velká města – Brno, Ostrava, Praha a Plzeň, která mají své vlastní koeficienty. Mezi nejvýnosnější daně v rozpočtu obcí patří od 60. let 20. století daně z příjmů.³⁷

---

³⁷ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha, 2011 s. 241 - 246

Graf 4.2 Daňové příjmy přepočteny na 1 obyvatele vzhledem k celkovým příjmům v Kč

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí a z Českého statistického úřadu; vlastní zpracování a vlastní výpočty

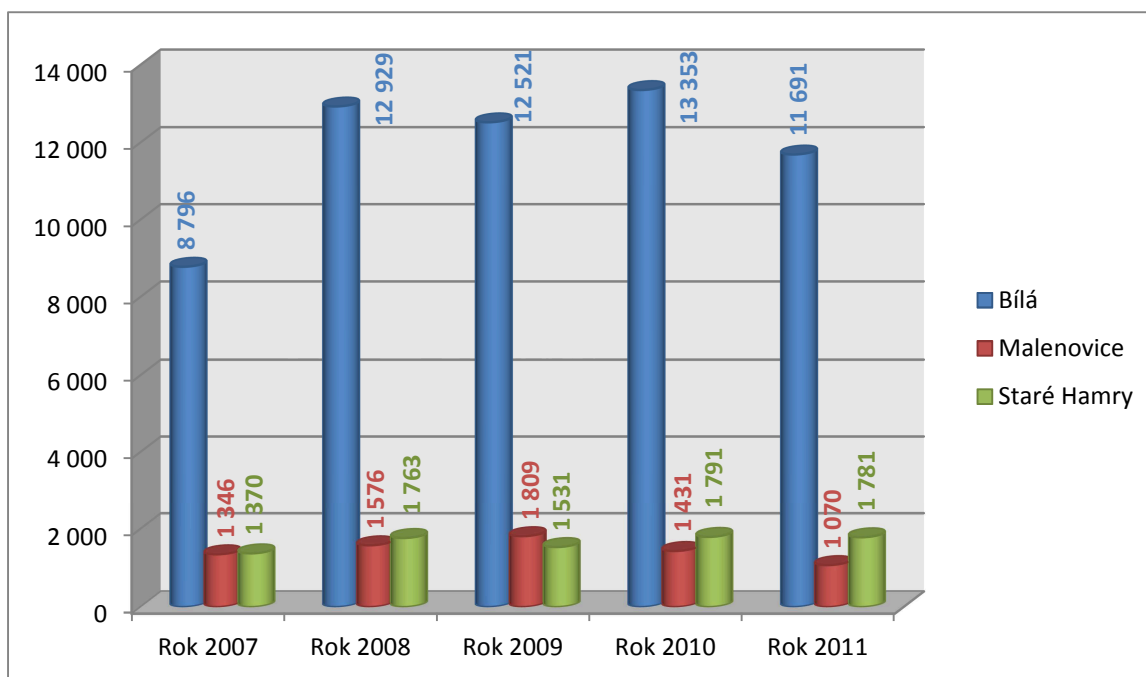
Z grafu 4.2 lze vidět, že nejvyšší daňové příjmy na 1 obyvatele má obec Bílá, krom roku 2007, kdy měly nejvyšší příjem Malenovice. V obci Bílá v daňových příjmech převládá svěřená daň v podobě daně z nemovitosti, kdy obec vlastní lyžařské sjezdovky. V Malenovicích je z grafu vidět kolísavý stav těchto příjmů, což je způsobeno tím, jak se v kterém roce daří největšímu podnikatelskému subjektu v obci. Mezi hlavní zdroje obce Staré Hamry patří sdílené daně DPFO, dále pak DPPO a DPH. Dalším velkým příjmem obce je daň z nemovitosti.

4.2.2 Nedaňové příjmy obcí

Příjmy nedaňové spadají v rozpočtové skladbě do třídy 2. Tyto příjmy tvoří druhou největší skupinu příjmů, hned po daňových příjmech, ve většině zemí. Běžné nedaňové příjmy neinvestičního charakteru se mohou buď každým rokem opakovat, nebo mohou být nárazové, které nejsou pravidelně opakovány. Takovým druhem mohou být např. přijaté pokuty. Naopak ty každoročně se opakující jsou např. příjmy z pronájmu majetku, podíly na zisku, příjmy ze sbírek a jiné.³⁸

³⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha, 2011 s. 257 – 258

Graf 4.3 Nedaňové příjmy přepočteny na 1 obyvatele vzhledem k celkovým příjmům v Kč

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí a z Českého statistického úřadu; vlastní zpracování a vlastní výpočty

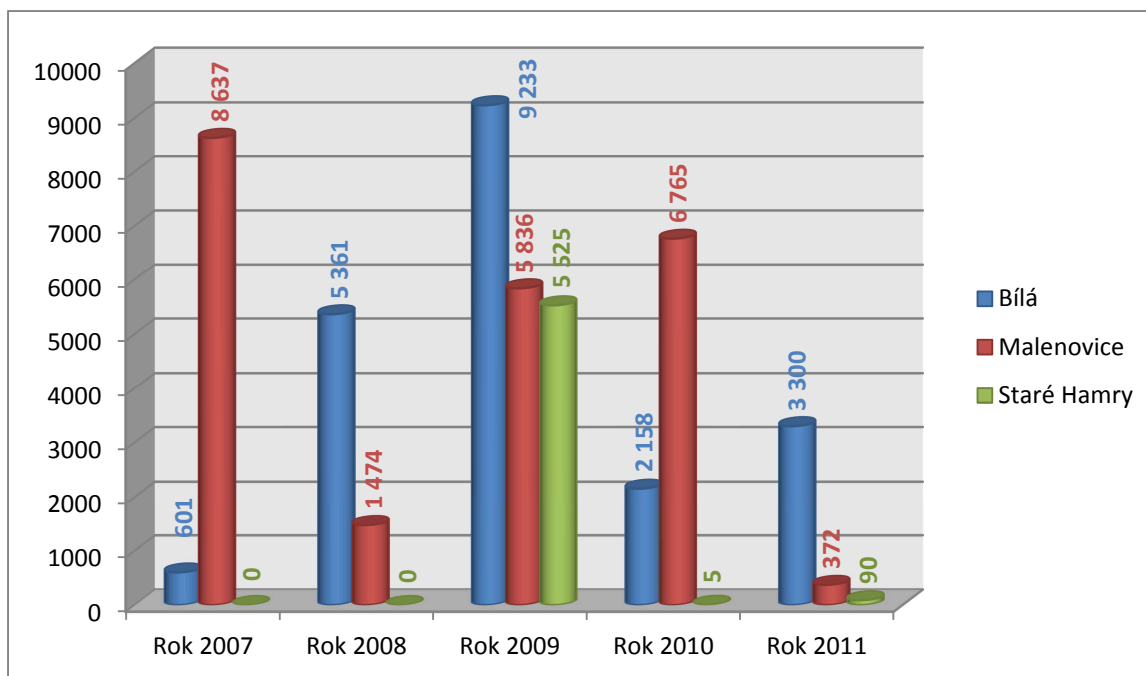
Z grafu 4.3 lze stoprocentně říci, že nejvyšší nedaňové příjmy má obec Bílá. Je to především z důvodu, že obec pronajímá své lyžařské sjezdovky. V současné době však zaměstnanci OÚ Bílá propočítávají varianty, jestli je výhodnější sjezdovky provozovat nebo pronajímat. Jinak u dalších dvou obcí, které jsou na tom zhruba podobně, se hodnota těchto příjmů pohybuje v průměru okolo 1 500 Kč na 1 obyvatele. Obě tyto obce nepronajímají nikterak velký majetek.

4.2.3 Kapitálové příjmy obcí

V rozpočtové skladbě spadají kapitálové příjmy do třídy 3. Jedná se o typ příjmů, které jsou zpravidla jednorázové a nejsou pravidelně opakované. Jedná se většinou o účelové příjmy, které se používají k financování dlouhodobějších potřeb. Zpravidla se z nich pořizují investice, které pomáhají zvýšit místní nabídku veřejných statků, ze kterých budou mít uspokojení i budoucí generace žijící v obcích. Tyto příjmy mohou být jak vlastní, např. z prodeje nepotřebného majetku či z prodeje akcií, tak z přerozdělovacích procesů. Z těchto procesů mohou být příjmy návratné (investiční úvěry od bankovních domů

na financování investic) a nenávratné (dotace ze SR nebo státních fondů, dary na pořízení investic a jiné).³⁹

Graf 4.4 Kapitálové příjmy přepočteny na 1 obyvatele vzhledem k celkovým příjmům v Kč

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí a z Českého statistického úřadu; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Graf 4.4 ukazuje, že kapitálové příjmy v obcích se nikterak nevyznačují svou pravidelností, naopak jsou spíše nárazové. Největší kapitálové příjmy v přepočtu na jednoho obyvatele měla obec Bílá v roce 2009, což bylo způsobeno přijetím finančního daru od společnosti ČEZ, který byl rovněž přijat i v dalších letech. A druhou nejvyšší částkou v oblasti kapitálových příjmů byla v roce 2007 částka 8 637 Kč v Malenovicích, kdy obec prodala své pozemky. Z grafu také můžeme vidět situaci, že ve všech třech obcích v roce 2009 byly přijaty velké kapitálové příjmy.

4.2.4 Přijaté transfery obcí

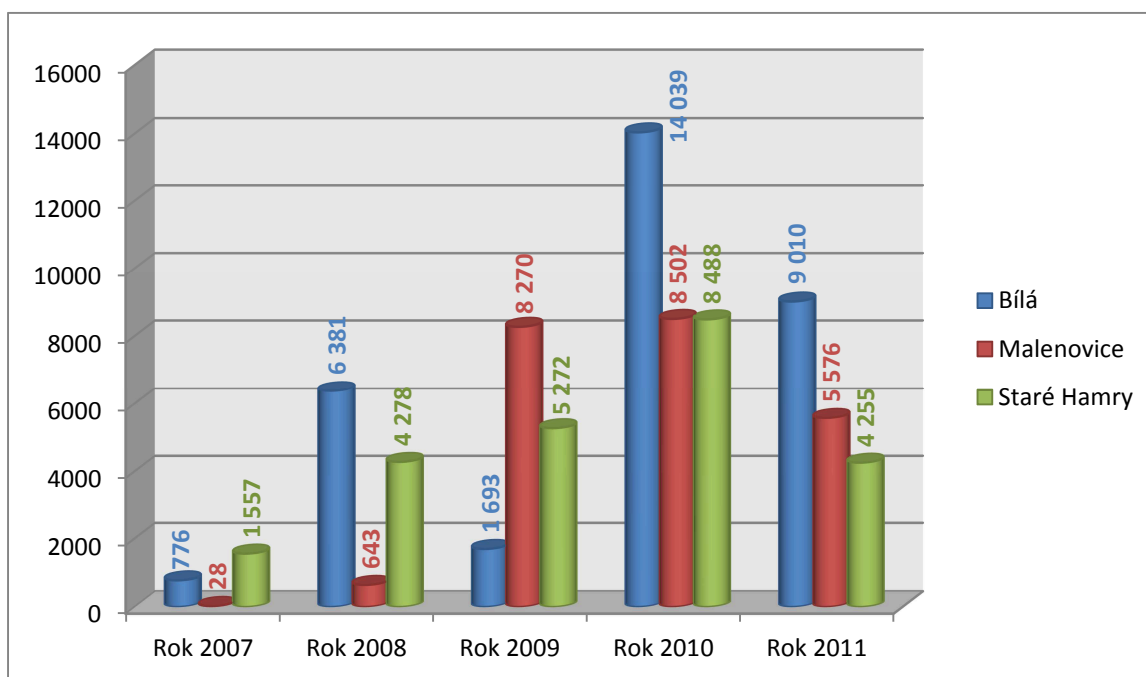
Přijaté transfery řadíme dle rozpočtové skladby do třídy 4. Obcím mnohdy nestačí vlastní zdroje příjmů, a tudíž jsou jim poskytovány transfery, neboli dotace, v rámci rozpočtové

³⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha, 2011 s. 240

soustavy. Obce získávají dotace ze SR, ze státních fondů, ale také z fondů VÚSC. Tyto procesy přerozdělování v sobě zahrnují především formu nenávratných dotací, které mohou být poskytnuty jednak jako běžné dotace, ale také jako kapitálové dotace, ať už účelové či neúčelové. Účelové dotace jsou poskytovány vždy na nějaký, předem stanovený, účel a jejich poskytnutí je vázáno se splněním určitých podmínek. Naopak ty neúčelové nemají předem stanoveno, na co konkrétně mají být použity.⁴⁰

Graf 4.5 Přijaté transfery přepočteny na 1 obyvatele vzhledem k celkovým příjmům v Kč

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí a z Českého statistického úřadu; vlastní zpracování a vlastní výpočty

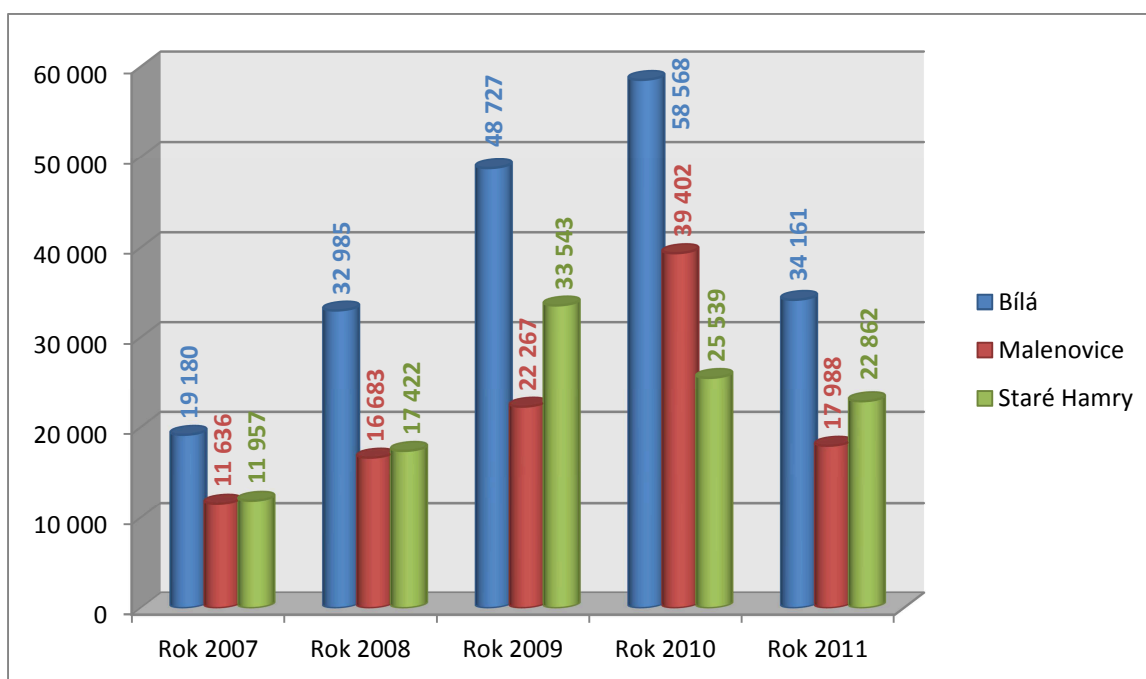
Situace v oblasti přijatých transferů je každoročně odlišná. Z výše uvedeného grafu je patrné, že v průběhu pěti sledovaných let měla nejvyšší dotace na 1 obyvatele obec Bílá. Nejvyšší měla v roce 2010, pak 2011 a nakonec 2008. Rok 2010 byl pro všechny obce nejúspěšnější, alespoň co se týče přijatých dotací. Obci Bílá byly v roce 2010 poskytnuty 3 dotace, každá ve výši přes 1 mil. Kč ze SR a státních fondů. Malenovicím v tomtéž roce byla přidělena dotace ve výši téměř 5 mil. Kč a Starým Hamrům dotace ve výši 2,7 mil. Kč.

⁴⁰ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha, 2011 s. 261 - 266

4.3 Výdaje vybraných obcí

V podkapitole výdaje vybraných obcí budou srovnány výdaje na určité oblasti. V této práci budou hodnoceny výdaje na následující vybrané oblasti - oblast dopravy, oblast vzdělávání, oblast kultury, oblast tělovýchovy a oblast životního prostředí. Výdaje v každé oblasti budou zobrazeny pomocí tabulek, které budou vyjádřeny v Kč a pomocí grafů vyjádřených v procentech vzhledem k celkovým výdajům obcí. V následující tabulce 4.6 jsou uvedeny celkové výdaje, které jsou přepočteny na jednoho obyvatele a vyčíslené v Kč.

Graf 4.6 Celkové výdaje přepočtené na 1 obyvatele v Kč

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí a z Českého statistického úřadu; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Z grafu 4.6 je patrné, že největší výdaje na obyvatele vzhledem k celkovým výdajům má obec Bílá a bylo tomu tak v každém sledovaném roce. Nejvyšší výdaje má Bílá v roce 2010, kdy výdaje činily 58 568 Kč na obyvatele, což je více než dvojnásobně víc než měla ve stejném roce obec Staré Hamry. Staré Hamry jsou druhé v pořadí, alespoň co do počtu výdajů na 1 obyvatele, tedy kromě roku 2010. V tomto roce měly Malenovice výdaje větší a to v hodnotě 39 402 Kč. V letech 2007 a 2008 měly obce Malenovice a Staré Hamry výdaje na 1 obyvatele téměř srovnatelné, stav se změnil až od roku 2009, kdy se částky začínaly vzájemně lišit.

4.3.1 Výdaje na oblast dopravy

Oblast dopravy v sobě zahrnuje různé druhy dopravy, mezi něž můžeme zařadit dopravu silniční, drážní, leteckou a vodní. Tento statek, resp. cesty, na kterých je tento statek provozován, je zajišťován z veřejných zdrojů, proto lze říci, že doprava je veřejný statek. Odděleně stojí městská hromadná doprava z hlediska financování tohoto statku. Nejedná se o veřejný statek, ale o smíšený fakultativní, protože se většina hradí formou dotací z města (60 % celkových nákladů) a jedinec si sám rozhodne, zda statku využije či nikoli. Dopravní infrastruktura v sobě zahrnuje jak dopravní cesty, tak i dopravní prostředky.⁴¹

V odvětvovém třídění spadá doprava do skupiny 2 – Průmyslová a ostatní odvětví, konkrétněji do oddílu 22 – Doprava. Oddíl doprava se dále člení na pododdíly:

- 221 – Pozemní komunikace,
- 222 – Silniční doprava,
- 223 – Vnitrozemská a námořní plavba,
- 224 – Železniční doprava,
- 225 – Civilní letecká doprava,
- 226 – Správa v dopravě,
- 227 – Doprava ostatních drah
- 228 – Výzkum v dopravě.⁴²

V této práci budou použity pouze pododdíly 221 a 222, protože s ostatními obce nehuspodaří. V následující tabulce 4.2 jsou zobrazeny výdaje v oblasti dopravy přepočtené na jednoho obyvatele ve vybraných obcích.

Tab. 4.2 Výdaje v oblasti dopravy na 1 obyvatele v Kč

Obec / rok	2007	2008	2009	2010	2011
Bílá	1 074	1 650	3 253	1 467	1 518
Malenovice	2 518	211	1 803	6 039	3 695
Staré Hamry	708	1 927	14 765	1 948	1 234

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí; vlastní zpracování a vlastní výpočty

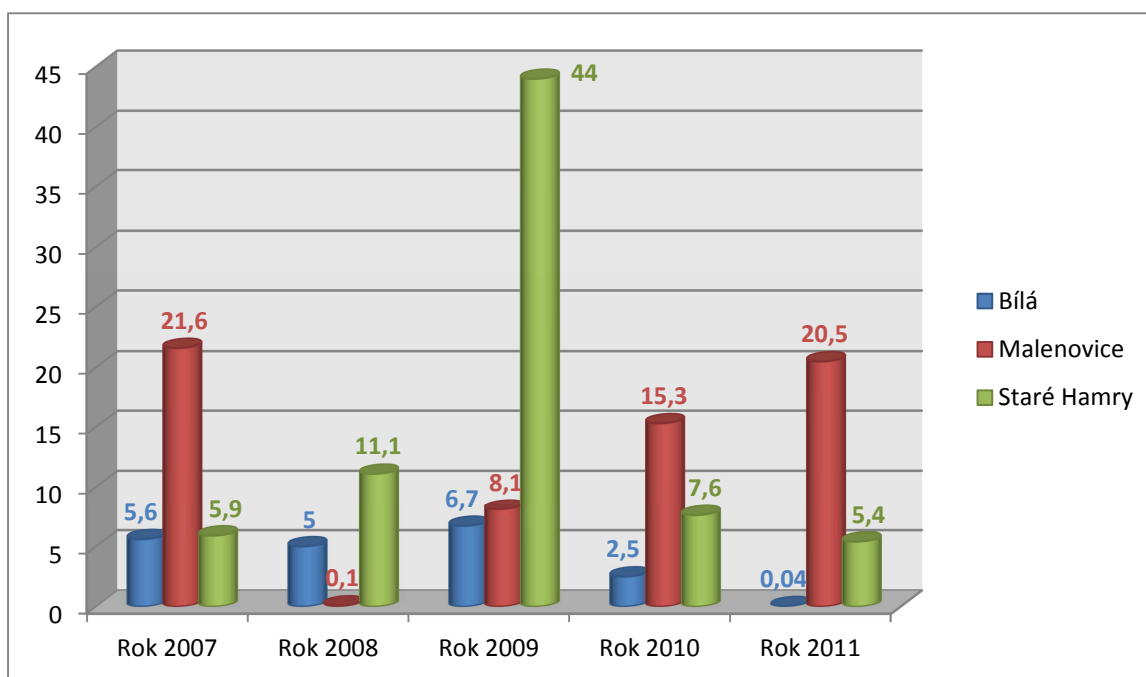
⁴¹ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha, 2008 s. 499 - 519

⁴² SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba 2013*. Turnov, 2013 s. 153 - 156

Z uvedené tabulky lze snadno vyčíst, která obec v kterém roce vyčlenila peníze na oblast dopravy. Ze všech tří obcí vynakládá největší výdaje na dopravu obec Staré Hamry, což bylo způsobeno značně velkým výkyvem v roce 2009, kdy obec opravovala a rekonstruovala mostek na místní komunikaci. Výdaje na dopravu v této obci se hodně odvíjí od trvání období zimy a nutnosti udržování komunikací v dobré sjízdnosti. Obec Bílá se v průměru pohybuje na stejných částkách, které vynakládá na tuto oblast vzhledem k jednomu obyvateli. Výkyv byl zaznamenán pouze v roce 2009, kdy se v obci provádělo „Zvýšení pasivní bezpečnosti chodců na silnici I/56 v Bílé“ v podobě veřejného osvětlení. V Malenovicích byly nejvyšší výdaje v dopravě zachyceny v roce 2010 ve výši 6 039 Kč, kdy v obci proběhla výstavba nové cesty k místnímu hřbitovu na Borové. V příloze č. 4 jsou uvedeny hodnoty výdajů přepočtené také na 1 km² za každou obec.

V grafu 4.7 jsou vyjádřeny výdaje na dopravu v procentním vyjádření vzhledem k celkovým výdajům obce.

Graf 4.7 Výdaje na dopravu vzhledem k celkovým výdajům vyjádřené v %

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí a z Českého statistického úřadu; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Z grafu 4.7 je patrné, že nejvyšší procentní podíl výdajů na oblast dopravy na všech výdajích má obec Malenovice, tedy krom roku 2008, kdy byly zanedbatelné. Jinak výdaje dosahovaly

hodnot od 8,1 % do 21,6 %. Výdaje ve Starých Hamrech se držely většinou pod hodnotou 10 %, ovšem v roce 2010 obrovský nárůst na 44 %. Obec Bílá má nejnižší výdaje na dopravu ze všech tří obcí, hodnota zhruba kolem 5 %, v roce 2011 klesly dokonce na 0,04 %.

4.3.2 Výdaje na oblast vzdělávání

Vzdělávání v ČR probíhá na různých úrovních vzdělávání – preprimární (MŠ), primární (1. stupeň ZŠ), sekundární (2. stupeň ZŠ, střední školy – gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště), postsekundární neterciární (nástavbové studium, pomaturitní rekvalifikační kurzy) a terciární (vysoké školy, vyšší odborné školy).

V ČR je převládající část školství hrazena z veřejných rozpočtů, ať už ze SR, krajského či obecního a jedná se tedy převážně o veřejný statek. Ovšem nalezneme zde i privátní statek v podobě soukromých škol.

Oblast vzdělávání spadá do skupiny 3 – Služby pro obyvatelstvo. Přesněji do oddílu 31 a 32 – Vzdělávání a školské služby. Tyto oddíly se dělí na následující pododdíly:

- 311 – Zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání,
- 312 – Střední vzdělávání a vzdělávání v konzervatořích,
- 313 – Školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy,
- 314 – Ostatní zařízení související s výchovou a vzděláním mládeže,
- 315 – Školy zajišťující vyšší odborné vzdělávání,
- 321 - Školy vysokoškolského vzdělávání,
- 322 – Ostatní zařízení související s vysokoškolským vzděláváním,
- 323 – Zájmové studium,
- 326 – Správa ve vzdělávání,
- 328 – Výzkum školství a vzdělávání.
- 329 – Ostatní činnost a nespecifikované výdaje.⁴³

Pro následující srovnání budou použity pouze pododdíly 311 a 314, se kterými všechny tři vybrané obce nakládají. V tabulce 4.3 jsou uvedeny výdaje na oblast vzdělávání přepočteny na jednoho obyvatele v daných obcích.

---

⁴³ SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba 2013*. Turnov, 2013 s. 160 - 163

Tab. 4.3 Výdaje v oblasti vzdělávání na 1 obyvatele v Kč

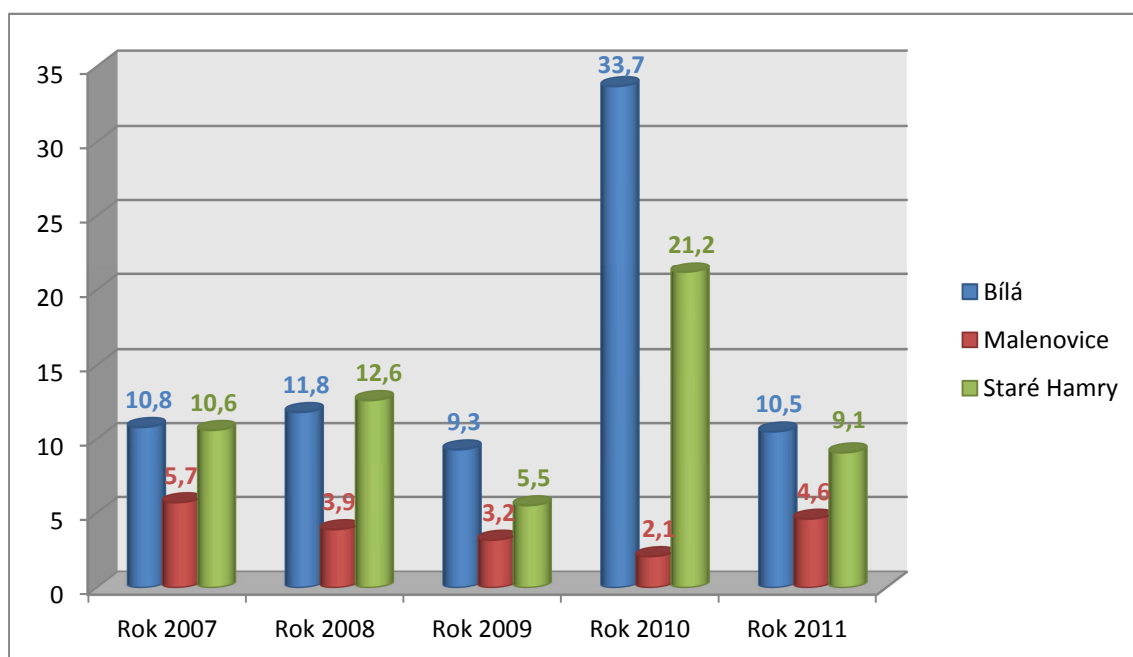
Obec / rok	2007	2008	2009	2010	2011
Bílá	2 065	3 880	4 507	19 735	3 586
Malenovice	665	656	720	826	835
Staré Hamry	1 265	2 198	1 842	5 411	2 084

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Dle zobrazených údajů v tabulce lze vidět, že největší výdaje na oblast vzdělávání vynakládá obec Bílá, která je zřizovatelem PO MŠ Bílá. V roce 2010 Bílá uskutečnila velké výdaje v hodnotě 19 735 Kč na 1 obyvatele, což bylo způsobeno velkou rekonstrukcí MŠ, která sídlí v budově místního OÚ. Naproti tomu nejnižší výdaje na vzdělávání má obec Malenovice, která není zřizovatelem žádné MŠ ani ZŠ. Pouze poskytuje dotace a příspěvky jiným MŠ a ZŠ, které děti z Malenovic navštěvují. Staré Hamry mají v průměru stejné výdaje, akorát v roce 2010 byla provedena rekonstrukce ZŠ v podobě výměny oken a také v tomto roce byl zvýšen příspěvek na žáka.

Následující graf 4.8 znázorňuje procentní vyjádření výdajů na vzdělávání a školské služby vztahované k celkovým výdajům daných obcí v pětiletém sledovaném období.

Graf 4.8 Výdaje na vzdělávání vzhledem k celkovým výdajům vyjádřené v %

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí a z Českého statistického úřadu; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Výše zpracovaný graf ukazuje, že největší výdaje na vzdělávání vyjádřených v % k celkovým výdajům obce vynaložila Bílá v roce 2010, kdy provedla již výše zmíněnou rekonstrukci MŠ. V ostatních sledovaných letech měly obce Bílá a Staré Hamry v celku podobné procentní výdaje na tuto oblast, kdy se částka pohybovala okolo 10 %. Je patrné, že nejmenší výdaje vzhledem k celkovým výdajům má obec Malenovice, která nedisponuje žádnou vzdělávací institucí na svém území.

4.3.3 Výdaje na oblast kultury

Pro oblast kultury je v ČR zpracována kulturní politika, která je souborem metod, postupů, nástrojů a opatření, aby bylo dosaženo konkrétního stanoveného cíle v oblasti kultury a masmédií.

Kultura je v ČR financována vícezdrojově, což znamená, že je financována z více rozpočtů, ať už veřejných nebo i soukromých. V našem státě jsou největšími zřizovateli kulturních institucí obce, které nesou největší podíl na financování kultury.

Kultura rovněž jako vzdělávání spadá do skupiny 3 – Služby pro obyvatelstvo. Pro kulturu je vyhrazen oddíl 33 – Kultura, církve a sdělovací prostředky. Tento oddíl se člení na další pododdíl:

- 331 – Kultura,
- 332 – Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí,
- 333 – Činnost registrovaných církví a náboženských společností,
- 334 – Sdělovací prostředky,
- 336 – Správa v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků,
- 338 – Výzkum a vývoj v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků,
- 339 – Ostatní činnosti v záležitostech kultury, církví a sdělovacích prostředků.⁴⁴

Vybrané obce hospodařily pouze s pododdíly 331, 332 a 339. S ostatními pododdíly obce nehospodařily. Všechny obce přispívají do Zpravodaje ZSFB, který je vydáván jak v tištěné, tak i v elektronické podobě a Staré Hamry mají navíc svůj Starohamerský zpravodaj. Obce přispívají církvím a na kulturní památky, které se v obcích nachází. Dále také prostřednictvím svých rozpočtů napomáhají organizacím a spolkům v obcích a financují různé kulturní akce.

---

⁴⁴ SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba 2013*. Turnov, 2013 s. 163 - 166

Tabulka 4.4 zachycuje výdaje na oblast kultury, církví a sdělovacích prostředků v procentech vzhledem k celkovým výdajům přepočteným na jednoho obyvatele.

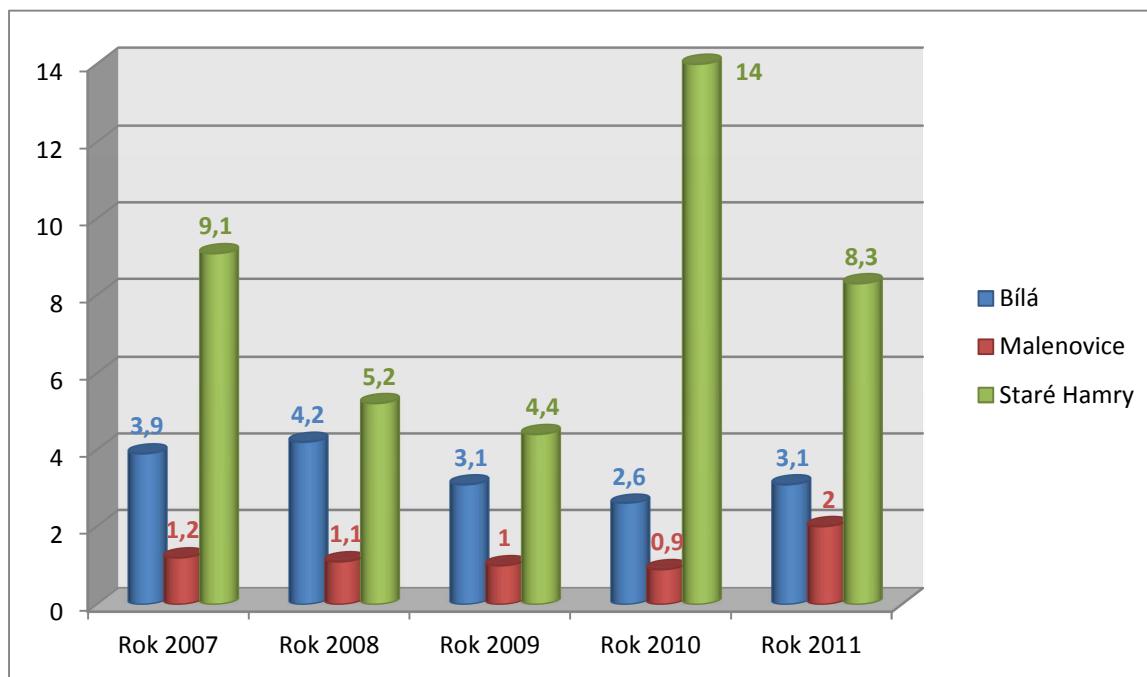
Tab. 4.4 Výdaje v oblasti kultury na 1 obyvatele v Kč

Obec / rok	2007	2008	2009	2010	2011
Bílá	746	1 371	1 504	1 541	1 061
Malenovice	141	183	219	373	352
Staré Hamry	1 085	910	1 482	3 565	1 905

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Z tabulky 4.4 je patrné, že nejvyššími výdaji na kulturu disponuje obec Staré Hamry, za ní je Bílá a nejméně výdajů na kulturu má obec Malenovice. Vůbec největší výdaje přepočtené na obyvatele ze všech obcí a ze všech sledovaných let měla v roce 2010 obec Staré Hamry, kdy v obci proběhla rekonstrukce kulturního domu, dále byla vybudována a zprovozněna sauna a také nový bowling. V tomtéž roce měly ostatní dvě obce v rámci pěti let nejvyšší výdaje na kulturu na 1 obyvatele.

Graf 4.9 Výdaje na kulturu vzhledem k celkovým výdajům vyjádřené v %

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí a z Českého statistického úřadu; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Nejvyšší procentní výdaje na kulturu, církev a sdělovací prostředky vyvíjí obec Staré Hamry a je tomu tak v každém roce. Absolutně nejvyšší výdaje měla obec v roce 2010 a to 14 %, což je oproti Malenovicím o 13 % více. Obec Bílá se pohybuje v rozmezí 2,6 – 4,2 %. V Malenovicích se výdaje začínají zvedat v roce 2011, neboť v průběhu roku 2010 byl postaven nový Obecní dům, ve kterém jsou i klubovny a hlavně společenský sál, kde se mohou konat různé kulturní akce pro místní obyvatele.

4.3.4 Výdaje na oblast tělovýchovy

Tato oblast je financování vícezdrojově (SR, municipální rozpočty) a sport tedy může být poskytován jako čistý veřejný statek (veřejné sportoviště, hřiště u škol), smíšený veřejný statek (veřejná koupaliště) anebo jako privátní statek (golfové hřiště). Sport je v ČR organizován především prostřednictvím orgánů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v rámci státní působnosti, a také prostřednictvím dobrovolných sportovních klubů a občanských sdružení.

Oblast tělovýchovy dle rozpočtové skladby spadá pod skupinu 3 – Služby pro obyvatelstvo, kde je vyčleněn oddíl 34 – Tělovýchova a zájmová činnost. Pod oddíl tělovýchova a zájmová činnost se řadí tyto pododdíly:

- 341 – Tělovýchova,
- 342 – Zájmová činnost a rekreace,
- 348 – Výzkum v oblasti tělovýchovy, zájmové činnosti a rekreace.⁴⁵

Obce hospodaří s pododdíly 341, kam patří především starost a péče o sportoviště, tělocvičny a sportovní haly, které jsou v majetku dané obce. Dále pododdíl 342, do kterého spadá činnost dětí a mládeže, dětská hřiště, zábavní parky či jiná různá zájmová sdružení – včelaři, myslivci. Tabulka 4.5 ukazuje výdaje na oblast tělovýchovy, zájmové činnosti a rekreace v Kč přepočtených na 1 obyvatele v daných obcích.

Tab. 4.5 Výdaje v oblasti tělovýchovy na 1 obyvatele v Kč

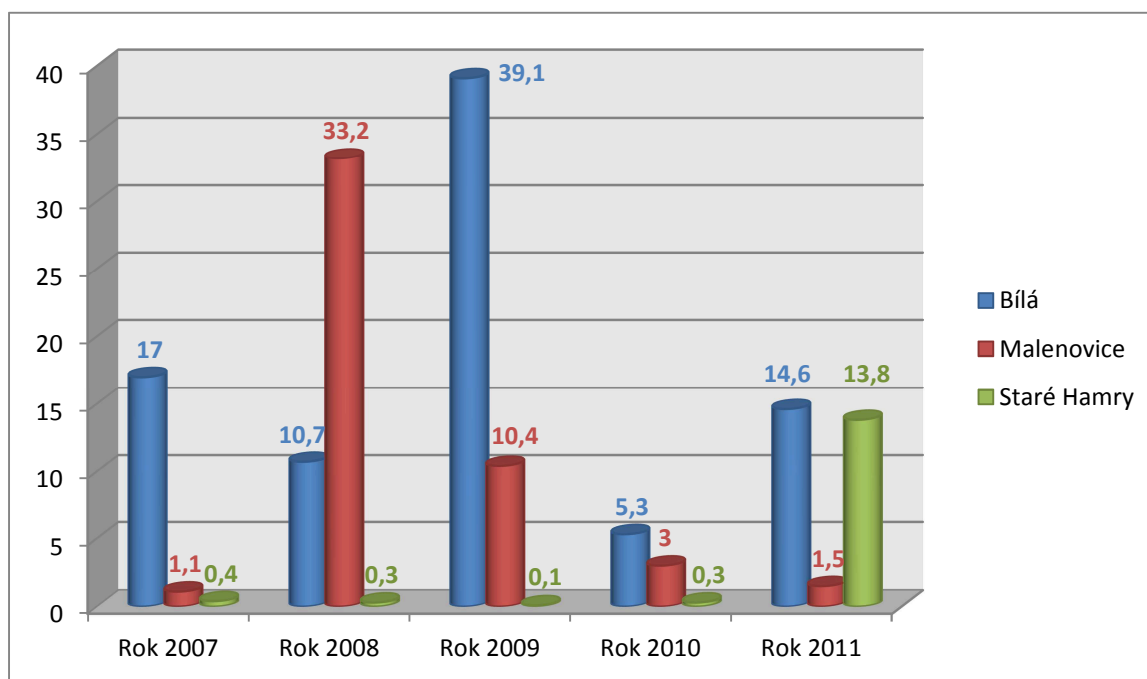
Obec / rok	2007	2008	2009	2010	2011
Bílá	3 245	3 545	19 056	3 123	4 987
Malenovice	131	5 542	2 310	1 170	264
Staré Hamry	49	59	34	64	3 164

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí; vlastní zpracování a vlastní výpočty

⁴⁵ SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba 2013*. Turnov, 2013 s. 166

Výše uvedená tabulka prezentuje, že nejvyšší výdaje v tělovýchově vynakládá obec Bílá. V průběhu pěti sledovaných let se hodnoty výdajů na 1 obyvatele drží kolem 3 500 Kč, ale v roce 2009 nastal skokový růst na 19 000 Kč, což bylo způsobeno modernizací lyžařské sjezdovky. Naopak vůbec nejnižší výdaje má obec Staré Hamry, kde výdaje v období 2007 – 2010 nepřesáhly hranici 100 Kč. Změna nastala v posledním roce, kdy se výdaje zvýšily mnohonásobně až na hodnotu 3 164 Kč. Tento obrovský nárůst byl z důvodů zpracování projektu na rekonstrukci sáňkařské dráhy, kdy cena projektu byla zhruba ve výši 1,5 mil. Kč. Malenovice vynaložily nejvyšší výdaje v roce 2008, kdy na jednoho obyvatele připadla hodnota 5 542 Kč z důvodů výstavby nového multifunkčního hřiště. Výše uvedené hodnoty jsou rovněž zachyceny v grafu 4.10 v procentním podílu k celkovým výdajům.

Graf 4.10 Výdaje na sport vzhledem k celkovým výdajům vyjádřené v %

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí a z Českého statistického úřadu; vlastní zpracování a vlastní výpočty

V grafu je vidět, že obec Bílá věnuje značnou část svých výdajů na tuto oblast. Hodnoty se v průměru, kromě roku 2010, udržují nad 10 %, v roce 2009 dokonce obrovský nárůst na 39 % z celkových výdajů. Nejméně na oblast tělovýchovy, zájmové činnosti a rekreace vyčleňuje své výdaje obec Staré Hamry, kdy hodnota nedosahuje ani 1 %. Výjimku tvoří pouze rok 2011.

4.3.5 Výdaje na oblast životního prostředí

Životní prostředí (dále jen ŽP) je vymezeno jako soubor přírodních, umělých a sociálních složek, které následně vytvářejí výchozí předpoklady pro lidský život a ostatní živé organismy. ŽP je financováno ve větší míře z veřejných rozpočtů, a proto se jedná o veřejný statek. Pro obnovení a hlavně udržení kvality ŽP slouží zejména ekonomické a legislativní nástroje a především výchova občanů, jak se chovat ekologicky.⁴⁶

ŽP se řadí do skupiny 3 – Služby pro obyvatelstvo a to do oddílu 37 – Ochrana životního prostředí. Oddíly se v tomto případě dělí na následujících devět pododdílů:

- 371 – Ochrana ovzduší a klimatu,
- 372 – Nakládání s odpady,
- 373 – Ochrana a sanace půdy a podzemní vody,
- 374 – Ochrana krajiny a přírody,
- 375 – Omezování hluku a vibrací,
- 376 – Správa v ochraně životního prostředí,
- 377 – Ochrana proti záření,
- 378 – Výzkum životního prostředí,
- 379 – Ostatní činnosti v životním prostředí.⁴⁷

Níže uvedená tabulka 4.6 jsou výdaje na 1 obyvatele v oblasti ŽP, kdy do výpočtů byly zahrnuty pododdíly 371, kam patří především ochrana ovzduší a klimatu pomocí užívání vhodných technologií a využíváním alternativních zdrojů. Dále byl do výpočtu zahrnut pododdíl 372, ve kterém se jedná o nakládání odpadů všeho druhu a pododdíl 374, který v sobě zahrnuje podporu zoologických a botanických zahrad, ochranu fauny a flóry a také péče o veřejnou zeleň.

Tab. 4.6 Výdaje v oblasti životního prostředí na 1 obyvatele v Kč

Obec / rok	2007	2008	2009	2010	2011
Bílá	2 046	2 476	2 671	16 903	3 496
Malenovice	1 525	1 469	1 686	1 511	1 804
Staré Hamry	1 912	2 285	2 097	2 137	1 554

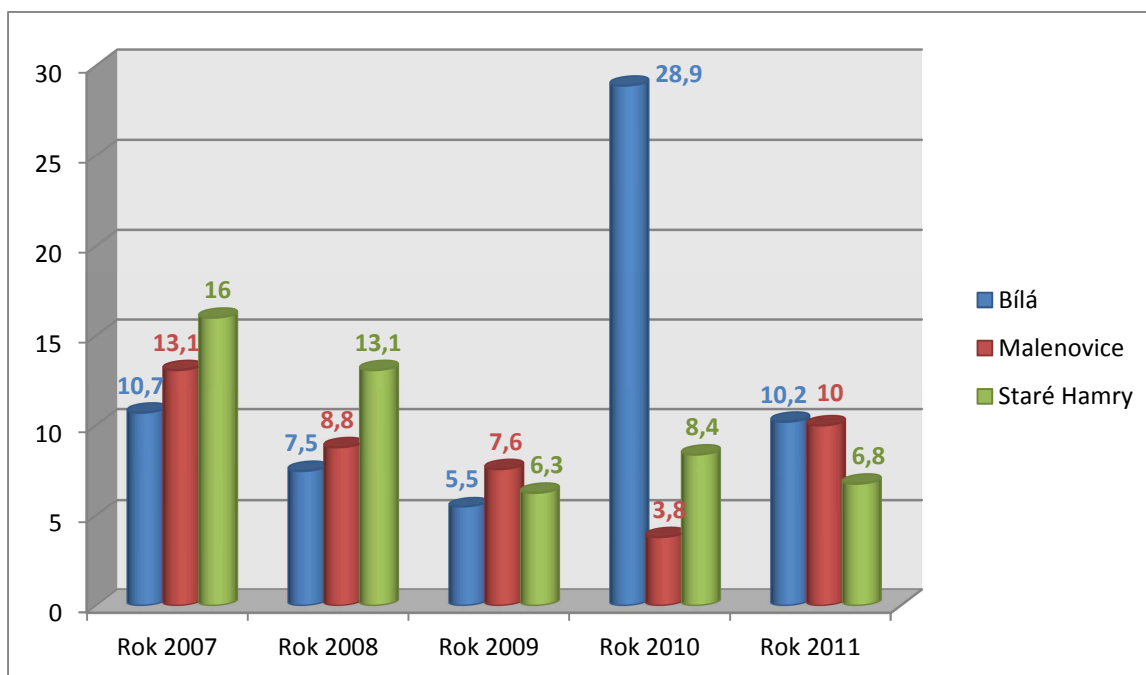
Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí; vlastní zpracování a vlastní výpočty

⁴⁶ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha, 2008 s. 452 – 453

⁴⁷ SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba 2013*. Turnov, 2013 s. 171 - 174

Tabulka zachycuje skutečnost, že nejvyšší výdaje na životní prostředí vynakládá opět obec Bílá. Hodnoty jsou téměř konstantní vyjma roku 2010. Tento skok nastal z důvodu, že bylo v obci změněno vytápění na OÚ. Byl vyměněn stávající elektrický kotel a to za ekologičtější kotel na pelety. Výdaje v obci Malenovice jsou neměnné, kdy obec vynakládá výdaje převážně na nakládání s odpadem. Staré Hamry také nemají takřka žádné větší výkyvy. Hodnota se pohybuje kolem částky 2 000 Kč na 1 obyvatele. Tyto vypočtené hodnoty zobrazuje graf 4.11 vyjádřené v % k celkovým výdajům daných obcí.

Graf 4.11 Výdaje na životní prostředí vzhledem k celkovým výdajům vyjádřené v %

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí a z Českého statistického úřadu; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Graf ukazuje, že všechny srovnávané obce vyčleňují ze svých nákladů zhruba 10 % na životní prostředí. Jediná větší odchylka je zaznamenána v roce 2010 v obci Bílá, kdy hodnota výdajů stoupla na necelých 29 % z již výše zmíněných důvodů. A v tomtéž roce u obce Malenovice byl zachycen výkyv opačným směrem. Procentní podíl klesl k 4 %.

4.4 Shrnutí výdajů za období 2007 – 2011

V této podkapitole budou srovnány výdaje na jednotlivé oblasti v průběhu pěti sledovaných let. Aby mohlo být abstrahováno od různých výkyvů a skoků a výdaje tak mohly být

objektivně zhodnoceny v rámci všech tří obcí, je třeba zjištěné údaje přepočíst pomocí aritmetického průměru a tím tak bude zjištěna průměrná neboli střední hodnota výdajů. Získaná data jsou přepočítána na 1 obyvatele v Kč v daných obcích a zaznamenána v tabulce 4.7.

Tab. 4.7 Výdaje na jednotlivé oblasti na 1 obyvatele v Kč v letech 2007 – 2011

Obec / oblast výdajů	Doprava	Vzdělávání	Kultura	Tělovýchova	Životní prostředí
Bílá	1 792	6 755	1 245	6 791	5 518
Malenovice	2 853	740	254	1 883	1 599
Staré Hamry	4 116	2 560	1 789	674	1 997

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí a z Českého statistického úřadu; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Tabulka zachytila fakta, že obec Bílá vynakládá největší výdaje na tělovýchovu ve výši 6 791 Kč na 1 obyvatele a nejméně na kulturu, kde v průměru vydala 1 245 Kč na obyvatele. Situace v Malenovicích ukazuje, že vůbec největší výdaje obec vynaložila na oblast dopravy, kdy výdaje na obyvatele činily 2 853 Kč a nejméně na oblast kultury s pouhými 254 Kč na obyvatele. Staré Hamry disponují největšími výdaji v dopravě s částkou 4 116 Kč a naopak nejnižšími výdaji v oblasti tělovýchovy, kdy vydala 674 Kč na obyvatele.

Na dopravu byly v Malenovicích a ve Starých Hamrech vynaloženy vůbec ty největší výdaje z obou obcí za pět sledovaných let. Ve Starých Hamrech byly výdaje ve výši 4 116 Kč, v Malenovicích byly o 1 263 Kč nižší a obec Bílá měla oproti Starým Hamrům výdaje v této oblasti nižší o 2 324 Kč.

V oblasti vzdělávání měla nejvyšší výdaje obec Bílá, kdy výdaje na 1 obyvatele činily 6 755 Kč. Na druhou stranu nejnižší výdaje na tuto oblast vynaložila obec Malenovice s celkovou sumou 740 Kč na obyvatele, což je způsobeno již výše zmíněným faktem, že tato obec nemá MŠ ani ZŠ.

Jak je vidět v tabulce, oblast kultury, církve a sdělovacích prostředků je u všech tří obcí nejméně financovanou oblastí. Prvenství patří obci Staré Hamry s částkou 1 789 Kč

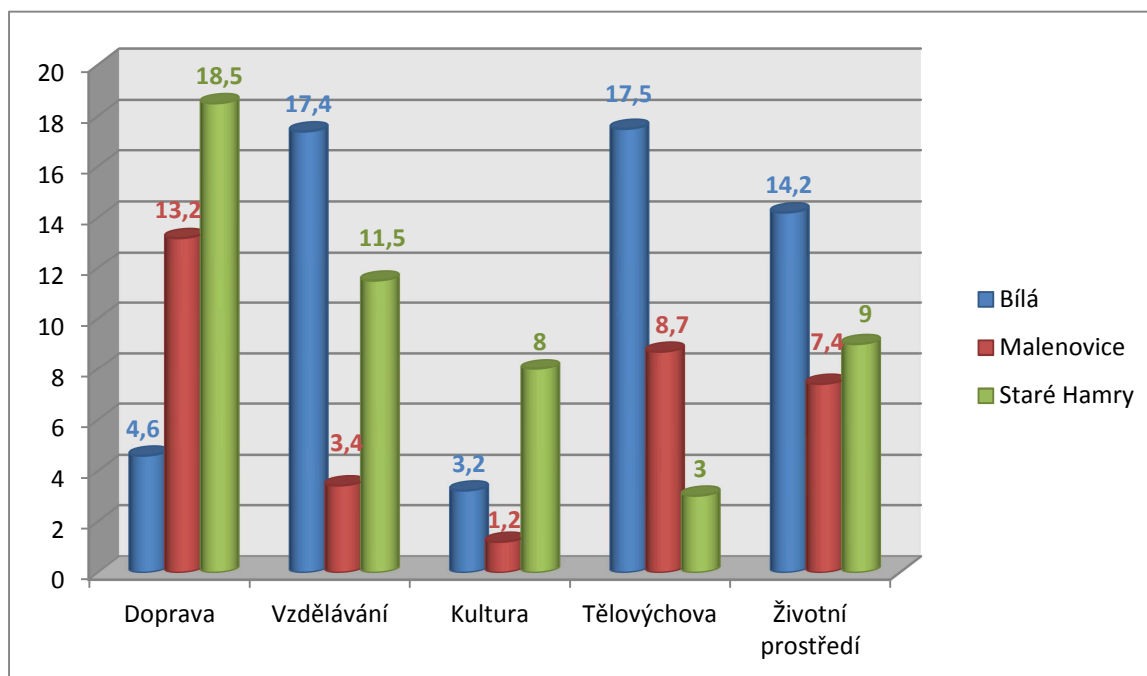
a poslední místo náleží Malenovicím s částkou 254 Kč na obyvatele. Tato uvedená hodnota je vůbec ta nejnižší v celé tabulce.

V oblasti tělovýchovy, zájmové činnosti a rekreaci se na prvním místě „umístila“ obec Bílá s částkou 6 791 Kč a na třetím místě je obec Staré Hamry, která poskytla na tuto oblast v průměru 674 Kč na obyvatele. Mezi těmito dvěma obcemi se nachází Malenovice s hodnotou 1 883 Kč na obyvatele.

A poslední srovnávaná oblast byla životní prostředí, ve které má největší výdaje Bílá, za ní jsou Staré Hamry a jako poslední jsou Malenovice.

Obec Malenovice neoplývá ani jediným prvenstvím v oblastech, na které poskytuje výdaje ze svého rozpočtu a které byly v této diplomové práci sledovány. Celkově lze vidět, že v rámci obcí byly nejvyšší výdaje věnovány na oblast dopravy a to v Malenovicích a ve Starých Hamrech. Naopak nejnižší hodnoty výdajů v rámci obcí byly zjištěny v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků u obce Bílá a Malenovice.

Graf 4.12 Výdaje na jednotlivé oblasti vzhledem k celkovým výdajům v letech 2007 – 2011
vyjádřené v %

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí a z Českého statistického úřadu; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Pomocí grafu 4.12 lze s naprostou jistotou tvrdit, že celkově nejnižší výdaje byly učiněny na oblast kultury, kdy se hodnota pohybovala v průměru okolo 4 %. V ostatních oblastech to už tak jednoznačné není, neboť každá obec použila v každém roce nejvyšší výdaje na jiné oblasti. Na oblast dopravy vynaložili nejvíce procent z celkových výdajů Malenovice a Staré Hamry. Obec Bílá v daných letech vynaložila nejvíce procent výdajů na vzdělávání a na tělovýchovu a zájmovou činnost, kdy se obě hodnoty pohybovaly kolem 17,5 %. Ve vzdělávání měly také Staré Hamry vyšší výdaje ve výši 11,5 %. Na oblast životního prostředí bylo vynaloženo v průměru mezi 7 % až 9 %, výjimkou je obec Bílá, která má 14,2 % z celkových výdajů.

Zbylé výdaje v obcích putují do jiných oblastí, mezi které patří např. oblast vodního hospodářství, oblast bydlení a územního rozvoje, oblast zdravotnictví či oblast bezpečnosti a veřejného pořádku. Tyto oblasti mohou být označeny jako ostatní výdaje, které v grafu nejsou zaznamenány z toho důvodu, že by značně zkreslovaly výsledky uvedené v grafu. V obci Bílá jsou ostatní výdaje ve výši 43,1 %, v obci Malenovice ve výši 66,1 % a v obci Staré Hamry ve výši 50 %. Malenovice mají ze všech tří obcí nejvyšší procento na ostatní výdaje, kdy nejvíce výdajů obec vydává na oblast bydlení a územní rozvoj a na oblast zastupitelských orgánů a regionální a místní správa.

Výdaje obcí na různé oblasti se samozřejmě liší obec od obce. Každá obec má totiž stanovené jiné priority a ty se poté odrazí ve vyčleňování výdajů na dané oblasti. Výdaje vybraných obcí jsou ovšem úměrné jejich příjmům. Pokles celkových příjmů z roku 2010 na 2011 byl u všech obcí v ČR způsoben zejména snížením dotací z RRRS společně s poklesem kapitálových příjmů. Nejlépe se s tímto poklesem vyrovnaly obce s velikostní kategorií do 199 obyvatel a naopak nejhůře na tom byly největší obce nad 5 000 obyvatel. Obce se kupodivu s touto situací ve většině nevyrovnávaly obvyklým způsobem, který spočívá v kompenzaci ztráty příjmů tím, že obce prodají svůj majetek, ale snížily i běžné výdaje natolik, aby nevznikl obcím na konci roku velký nebo vůbec nějaký schodek.

V následujících letech, které již v této práci zachyceny nejsou, budou mít obce snížené příjmy, konkrétně tedy ty daňové a to z důvodu, že proběhla novela zákona o rozpočtovém určení daní s platností od 1. 1. 2013. Tato novela zasáhne významně především dvě sledované obce a to obec Bílá a obec Staré Hamry, jelikož je pozměněno kritérium spojené s katastrální výměrou obcí. Tyto obce mají v poměru k počtu obyvatel velkou výměru, což způsobí, že dostanou méně daňových příjmů než v předchozích letech. Váha tohoto kritéria zůstala stejná, jako v předchozím období 2008 – 2012, ale je zde podmínka, že na každého obyvatele bude

započtena maximální výměra 10 ha na 1 obyvatele. Tato podmínka značně ovlivňuje daňové příjmy těchto obcí, neboť v obci Bílá připadá na jednoho obyvatele necelých 19 ha a v obci Staré Hamry připadá na 1 obyvatele zhruba 15 ha. Kromě této změny bylo mezi kritéria zařazeno kritérium počtu dětí a žáků navštěvující školu, kterou zřizuje daná obec a váha kritéria je 7 % ze všech stanovených kritérií. Taktéž byla změněna váha kritéria postupných přechodů, kdy se z 94 % zmenšila na váhu 80 % z důvodu nově zavedeného kritéria.

5 ZÁVĚR

Diplomová práce byla zaměřena na srovnání a následné zhodnocení hospodaření vybraných obcí. Toto srovnání bylo provedeno v územním obvodu ORP Frýdlant nad Ostravicí a jako vzorek pro zkoumání posloužily tři vybrané obce, které mají společné charakteristické rysy – obec Bílá, obec Malenovice a obec Staré Hamry. Komparace byla prováděna za pětileté období 2007 – 2011.

Obsahem teoretické části práce, která je obsažena ve druhé kapitole, byla deskripce, jak fungují obce na území České republiky, jejich charakteristika a jak obce hospodaří. Ve třetí kapitole, která je z poloviny také teoretická, jsou obce popsány stručnou historií a také je zde zachycen současný stav obcí. Dále je v této kapitole věnována pozornost organizacím a spolkům, které se v obcích nachází, neboť jsou podporovány z rozpočtů daných obcí. Rovněž jsou zde uvedeny organizační struktury jednotlivých obecních úřadů spolu s výčtem obecních orgánů, pomocí kterých je obec zastupována navenek. Také jsou v této kapitole zmíněny příspěvkové organizace a organizační složky obcí. Důležitou součástí třetí kapitoly jsou sportovní a kulturní atraktivity obcí, které mnohdy znatelně ovlivňují výdaje daných obcí, protože se jedná o často navštěvované a turisty vyhledávané horské oblasti. Všechny tři obce jsou součástí ZSFB, tudíž i část výdajů směřuje k tomuto zájmovému sdružení, ať už v podobě členských příspěvků či přispívání na projekty, které sdružení uskutečňuje.

Praktická část diplomové práce je obsažena v druhé polovině třetí kapitoly a také ve čtvrté kapitole. Třetí kapitola byla věnována samotnému hospodaření jednotlivých obcí, kde byly vytvořeny tabulky s celkovými příjmy a celkovými výdaji daných obcí za sledované období a objasněny vzniklé výkyvy oproti jiným rokům. Ve čtvrté kapitole jsou rozebrány příjmy dle druhového členění podle rozpočtové skladby. Dále jsou v této kapitole analyzovány výdaje, které jsou rozděleny do pěti různých oblastí a také vyjádřené v procentech vzhledem k celkovým výdajům obcí. Podklady pro zpracování byly čerpány z databáze ARIS pro roky 2007 – 2009 a z databáze ÚFIS pro rok 2010 a rok 2011. Obě tyto databáze spravuje Ministerstvo financí ČR a jsou přístupné na internetové stránce tohoto ministerstva. Dalším zdrojem podkladů pro tuto práci byly interní dokumenty poskytnuté účetními daných obecních úřadů.

Zpracované údaje ukázaly, že všechny obce mají zhruba stejné výše příjmů, které se pohybovaly v rozmezí 10 – 18 mil. Kč. Obec Bílá hospodařila ve čtyřech z pěti let s přebytkovým rozpočtem. Rovněž stejná situace s přebytkem byla zaznamenána v obci

Malenovice i ve Starých Hamrech. Všechny obce pouze v jednom roce měly schodek, kdy hodnota výdajů převýšila hodnotu příjmů. V takovýchto případech může být deficit uhrazen z přebytků z předešlých let. Deficit v obci Bíla byl zachycen v roce 2009 ve výši 0,7 mil. Kč, v obci Malenovice v roce 2010 ve výši 5,2 mil. Kč a v obci Staré Hamry v roce 2009 ve výši 1,8 mil. Kč. Z toho konstatování vyplývá, že s největším schodkem hospodařila obec Malenovice.

Cílem práce bylo hospodaření vybraných obcí a podrobnější zhodnocení jejich příjmů a výdajů, kdy byly výdaje rozčleněny do pěti sledovaných oblastí – oblast dopravy, oblast vzdělávání, oblast kultury, oblast tělovýchovy a oblast životního prostředí. Tento cíl byl naplněn v praktické části diplomové práce. K úspěšnému naplnění posloužila především stěžejní metoda celé práce, kterou byla komparace jednotlivých příjmů a výdajů daných obcí. Dále byly využity také metody, jako je analýza, dedukce či deskripce. Aby mohlo být učiněno objektivní zhodnocení bez jakéhokoli zkreslení, byly veškeré příjmy a výdaje přepočteny na jednoho obyvatele.

V úvodu byly také stanoveny dvě hypotézy. **První hypotéza** zněla, že obce vynaloží na oblast dopravy a tělovýchovy dohromady za obě oblasti 20 – 25 % z celkových výdajů obcí. Tato hypotéza byla zcela naplněna, neboť byla potvrzena ve všech třech obcích. Výdaje na dopravu a tělovýchovu dohromady v přepočtu na jednoho obyvatele činily v Bílé 22,1 %, což je vůbec nejvyšší procento ze všech obcí, které bylo na tyto dvě oblasti vyčleněny. Dále v Malenovicích byly tyto výdaje ve výši 21,9 % a ve Starých Hamrech bylo vynaloženo 21,5 % z celkových výdajů. **Druhá hypotéza** se týkala výdajů na oblast vzdělávání, kdy bylo stanoveno, že obce vydají na tuto oblast 10 – 12 % z celkových výdajů obcí. Hypotéza byla z větší části naplněna, kdy v Bílé bylo vynaloženo 17,4 % výdajů na tuto oblast, což bylo dokonce o 5,4 % více, než bylo stanoveno v hypotéze. Také obec Staré Hamry naplnila tuto hypotézu, neboť vynaložila 11,5 % na vzdělávání. Jedinou výjimku, která nepotvrzuje výše zmíněnou hypotézu o výši výdajů na vzdělávání, jsou Malenovice, které vynaložily pouze 3,4 %. Toto nízké procento je způsobeno z důvodu, který byl v práci uveden a to, že Malenovice nezřizují žádnou školu jako dvě předešlé obce.

Po provedení analýzy hospodaření všech obcí byla zjištěna následující fakta. V oblasti dopravy a kultury vynaložila nejvíce výdajů obec Staré Hamry. V oblastech vzdělávání, tělovýchovy a životního prostředí nejvíce výdajů vyčlenila obec Bílá. Pouze obec Malenovice nezískala prvenství ani v jediné z pěti hodnocených oblastí.

Po vypracování této práce může být konstatováno tvrzení, že hospodaření u obcí je odlišné. Co obec, to jiná struktura výše příjmů a výdajů. To, na co se zaměřuje jedna obec, může být pro druhé obce méně významné a naopak. Obec by měla především hospodařit ke spokojenosti svých občanů, plnit vize a představy související s rozvojem obce, které si obec stanoví a kterých chce v budoucnu dosáhnout.

Celkové příjmy všech obcí měly ve většině roků rostoucí tendenci. Zlom nastal mezi roky 2010 a 2011, kdy příjmy všech obcí klesly. Tedy nejen obcí sledovaných v této práci, ale všech obcí v ČR. Tento pokles byl zapříčiněn snížením dotací a kapitálových příjmů. I přes tento pokles dokázala většina obcí hospodařit tak, aniž by jim vznikl deficit.

V budoucích letech, jež nejsou zachyceny v této práci, nastane výraznější snížení daňových příjmů. Tento pokles bude způsoben novelou zákona o rozpočtovém určení daní od roku 2013. Díky této novele je sníženo, respektive omezeno, kritérium katastrální výměry obcí. Váha zůstává stejná na 3 % vzhledem ke všem kritériím, ale nově byla stanovena podmínka, která stanovuje maximální započtení 10 ha na 1 obyvatele. Takto stanovená podmínka bude mít výrazný vliv zejména na obce Bílá a Staré Hamry, kde na 1 obyvatele připadá daleko více ha, než je uvedeno v podmínce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní publikace

1. BALÍK, Stanislav. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishnig, 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.
2. ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 1. vyd. Praha: Grada Publishnig, 2010. 240 s. ISBN 978-8-247-3061-5.
3. HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 3. vyd. Dolní Životice: Optys, 2012. 96 s. ISBN 978-80-85819-80-9.
4. PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 238 s. ISBN 978-80-210-4511-8.
5. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
6. PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3 přepracované vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
7. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. akt. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
8. SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba 2012*. 1. vyd. Turnov: Acha obec účtuje, 2012. 253 s. ISBN 978-80-260-1010-4.
9. SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba 2013*. 1. vyd. Turnov: Acha obec účtuje, 2013. 262 s. ISBN 978-80-905420-0-6.

Legislativa

10. Zákon č. 565 ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 92, s. 2106 – 2109. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2403>.
11. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1737 - 1764. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3426>.
12. Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (rozpočtovém určení daní).

- In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3513 – 3515. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>.
13. Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech zemních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557 – 3568. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>.
14. Zákon č. 323 ze dne 2. července 2002 o rozpočtové skladbě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118, s. 6909 – 6967. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3937>.

Internetové zdroje

15. CZECH CREDIT BUREAU. *CRIF: Obce loni s kladným saldem*. [online]. CRIF [cit. 21. 2. 2013]. Dostupné z: <http://www.crif.cz/Novinky/Novinky/Pages/Obce-loni-s-kladným-saldem.aspx>.
16. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Vývoj počtu obcí v České republice* [online]. ČSÚ [cit. 21. 2. 2013]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/0201.pdf.
17. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Veřejná databáze – obyvatel ve vybraném území – časová řada (DEM1030CU)* [online]. ČSÚ [cit. 21. 2. 2013]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?childsel0=1&cislotab=DEM1030CU&kapitola_id370&voa=tabulka&go_zobraz=1&childsel0=1&pro_4_41=554979.
18. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Malý lexikon obcí ČR 2012* [online]. ČSÚ [cit. 24. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/1302-12>.
19. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. ČSÚ [cit. 3. 4. 2013]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm.
20. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Informace o jednotlivých správních obvodech ORP – SO ORP Frýdlant nad Ostravicí* [online]. ČSÚ [cit. 18. 4. 2013]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/administrativni_mapa_spravniho_obvodu_frydlant_nad_ostravici_k_1_1_2010/\\$File/8107geo10.jpg](http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/administrativni_mapa_spravniho_obvodu_frydlant_nad_ostravici_k_1_1_2010/$File/8107geo10.jpg).
21. MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *MF ČR: ARISweb – prezentace údajů ÚSC – obec Bílá* [online]. MF ČR [cit. 29. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariususc/charakteristika.pl?ico=577669>.
22. MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *MF ČR: ARISweb – prezentace údajů ÚSC – obec Malenovice* [online]. MF ČR [cit. 29. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariususc/charakteristika.pl?ico=576964>.

23. MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *MF ČR: ARISweb – prezentace údajů ÚSC – obec Staré Hamry* [online]. MF ČR [cit. 29. 3. 2013]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariususc/charakteristika.pl?ico=297241>.
24. MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *MF ČR: ÚFIS – prezentace údajů ÚSC – obec Bílá* [online]. MF ČR [cit. 29. 3. 2013]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/charakteristika.pl?ico=577669>.
25. MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *MF ČR: ÚFIS – prezentace údajů ÚSC – obec Malenovice* [online]. MF ČR [cit. 29. 3. 2013]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/charakteristika.pl?ico=576964>.
26. MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *MF ČR: ÚFIS – prezentace údajů ÚSC – obec Staré Hamry* [online]. MF ČR [cit. 29. 3. 2013]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/charakteristika.pl?ico=297241>.
27. OBEC BÍLÁ. *Historie obce* [online]. [cit. 14. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.obecbila.cz/historie-obce/%20a%20http://www.obecbila.cz/pametihodnosti/>.
28. OBEC BÍLÁ. *Současnost obce Bílá* [online]. [cit. 18. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.obecbila.cz/>.
29. OBEC MALENOVICE. *Z historie obce Malenovice* [online]. [cit. 14. 3. 2013]. Dostupné z: http://www.malenovice.eu/index.php?page=obec&page1=historie&detail_clanku=101.
30. OBEC MALENOVICE. *Další zajímavosti z historie Malenovic* [online]. [cit. 14. 3. 2013]. Dostupné z: http://www.malenovice.eu/index.php?page=obec&page1=historie&detail_clanku=790.
31. OBEC MALENOVICE. *Současnost obce Malenovice* [online]. [cit. 18. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.malenovice.eu/>.
32. OBEC STARÉ HAMRY. *Staré Hamry – historie obce* [online]. [cit. 14. 3. 2013]. Dostupné z: http://stare-hamry.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=56439&id_obce=18883
33. OBEC STARÉ HAMRY. *Staré Hamry – památky obce Staré Hamry* [online]. [cit. 14. 3. 2013]. Dostupné z: <http://stare-hamry.cz/tema/tema.phtml?id=1344&lng=&menu=>.
34. OBEC STARÉ HAMRY. *Současnost obce Staré Hamry* [online]. [cit. 18. 3. 2013]. Dostupné z: <http://stare-hamry.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=18883>.
35. ZÁJMOVÉ SDRUŽENÍ FRÝDLANTSKO – BESKYDY. *ZSFB: Frýdlant nad Ostravicí – Zájmové sdružení Frýdlantsko – Beskydy* [online]. ZSFB [cit. 23. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.frydlantno.cz/portal/verejna-sprava/zajmove-sdruzeni-frydlantsko-beskydy/>.

36. ZÁJMOVÉ SDRUŽENÍ FRÝDLANTSKO – BESKYDY. *ZSFB: Projekt přeshraniční spolupráce v regionu Frýdlantsko – Horné Kysuce* [online]. ZSFB [cit. 23. 3. 2013]. Dostupné z: <https://www.frydlantno.cz/wrs/addons/file/verejna-sprava/projekty-z-eu/preshranicni-spoluprace.pdf>.

Interní materiály

37. OBEC BÍLÁ. *Závěrečné účty za roky 2007, 2008, 2009, 2010 a 2011 a účetnictví obce.*
38. OBEC MALENOVICE. *Závěrečné účty 2007, 2008, 2009, 2010 a 2011 a účetnictví obce.*
39. OBEC STARÉ HAMRY. *Závěrečné účty 2007, 2008, 2009, 2010 a 2011 a účetnictví obce.*

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tabulka 2.1 Počet obcí a obyvatel v letech 1990 – 2013

Tabulka 2.2 Velikostní skupiny obcí k 14. 12. 2012

Tabulka 2.3 Počet členů zastupitelstva obce dle počtu obyvatel

Tabulka 2.4 Zjednodušený rozpočet obce v ČR

Tabulka 3.1 Hospodaření obce Bílá v letech 2007 – 2011 v tis. Kč

Tabulka 3.2 Hospodaření obce Malenovice v letech 2007 – 2011 v tis. Kč

Tabulka 3.3 Hospodaření obce Staré Hamry v letech 2007 – 2011 v tis. Kč

Tabulka 4.1 Vývoj počtu obyvatel v obci Bílá, Malenovice a Staré Hamry k 31. 12.

Tabulka 4.2 Výdaje v oblasti dopravy na 1 obyvatele v Kč

Tabulka 4.3 Výdaje v oblasti vzdělávání na 1 obyvatele v Kč

Tabulka 4.4 Výdaje v oblasti kultury na 1 obyvatele v Kč

Tabulka 4.5 Výdaje v oblasti tělovýchovy na 1 obyvatele v Kč

Tabulka 4.6 Výdaje v oblasti životního prostředí na 1 obyvatele v Kč

Tabulka 4.7 Výdaje na jednotlivé oblasti na 1 obyvatele v Kč v letech 2007 – 2011

Graf 3.1 Jednotlivé příjmy obce Bílá v letech 2007 – 2011 vyjádřené v %

Graf 3.2 Jednotlivé příjmy obce Malenovice v letech 2007 – 2011 vyjádřené v %

Graf 3.3 Jednotlivé příjmy obce Staré Hamry v letech 2007 – 2011 vyjádřené v %

Graf 4.1 Celkové příjmy přepočtené na 1 obyvatele v Kč

Graf 4.2 Daňové příjmy přepočteny na 1 obyvatele vzhledem k celkovým příjmům v Kč

Graf 4.3 Nedaňové příjmy přepočteny na 1 obyvatele vzhledem k celkovým příjmům v Kč

Graf 4.4 Kapitálové příjmy přepočteny na 1 obyvatele vzhledem k celkovým příjmům v Kč

Graf 4.5 Přijaté transfery přepočteny na 1 obyvatele vzhledem k celkovým příjmům v Kč

Graf 4.6 Celkové výdaje přepočtené na 1 obyvatele v Kč

Graf 4.7 Výdaje na dopravu vzhledem k celkovým výdajům vyjádřené v %

Graf 4.8 Výdaje na vzdělávání vzhledem k celkovým výdajům vyjádřené v %

Graf 4.9 Výdaje na kulturu vzhledem k celkovým výdajům vyjádřené v %

Graf 4.10 Výdaje na sport vzhledem k celkovým výdajům vyjádřené v %

Graf 4.11 Výdaje na životní prostředí vzhledem k celkovým výdajům vyjádřené v %

Graf 4.12 Výdaje na jednotlivé oblasti vzhledem k celkovým výdajům v letech 2007 - 2011 vyjádřené v %

SEZNAM ZKRATEK

ARIS	Automatizovaný rozpočtový informační systém
ČEZ	České Energetické Závody
ČR	Česká republika
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DSO	Dobrovolný svazek obcí
DzN	Daň z nemovitosti
EU	Evropská unie
CHKO	Chráněná krajinná oblast
MŠ	Mateřská škola
ORP	Obec s rozšířenou působností
OS	Organizační složka
OÚ	Obecní úřad
PO	Příspěvková organizace
RRRS	Regionální rada regionů soudržnosti
SR	Státní rozpočet
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
TJ	Tělovýchovná jednota
VÚSC	Vyšší územní samosprávný celek
ÚFIS	Účetní a finanční informace státu
ZSFB	Zájmové sdružení Frýdlantsko – Beskydy
ZŠ	Základní škola
ZÚSC	Základní územní samosprávný celek
ŽP	Životní prostředí

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že:

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB – TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB – TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB – TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. dubna 2013

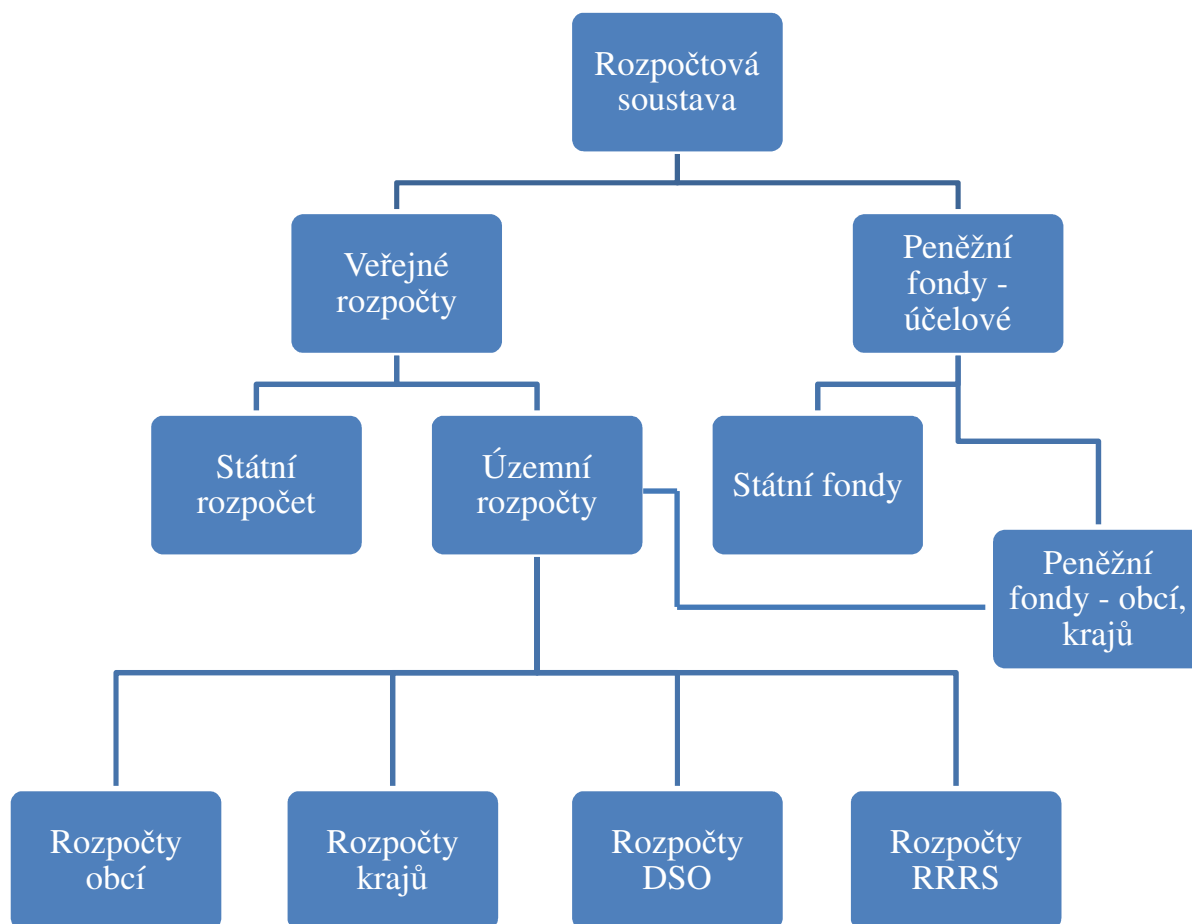
Bc. Zuzana Štechová

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1** Schéma postavení územních rozpočtů v rozpočtové soustavě
- Příloha č. 2** Schéma rozpočtového procesu
- Příloha č. 3** Mapa správního obvodu ORP Frýdlant nad Ostravicí s vyznačením vybraných obcí
- Příloha č. 4** Výdaje na oblast dopravy přepočtené na 1 km²

PŘÍLOHA Č. 1

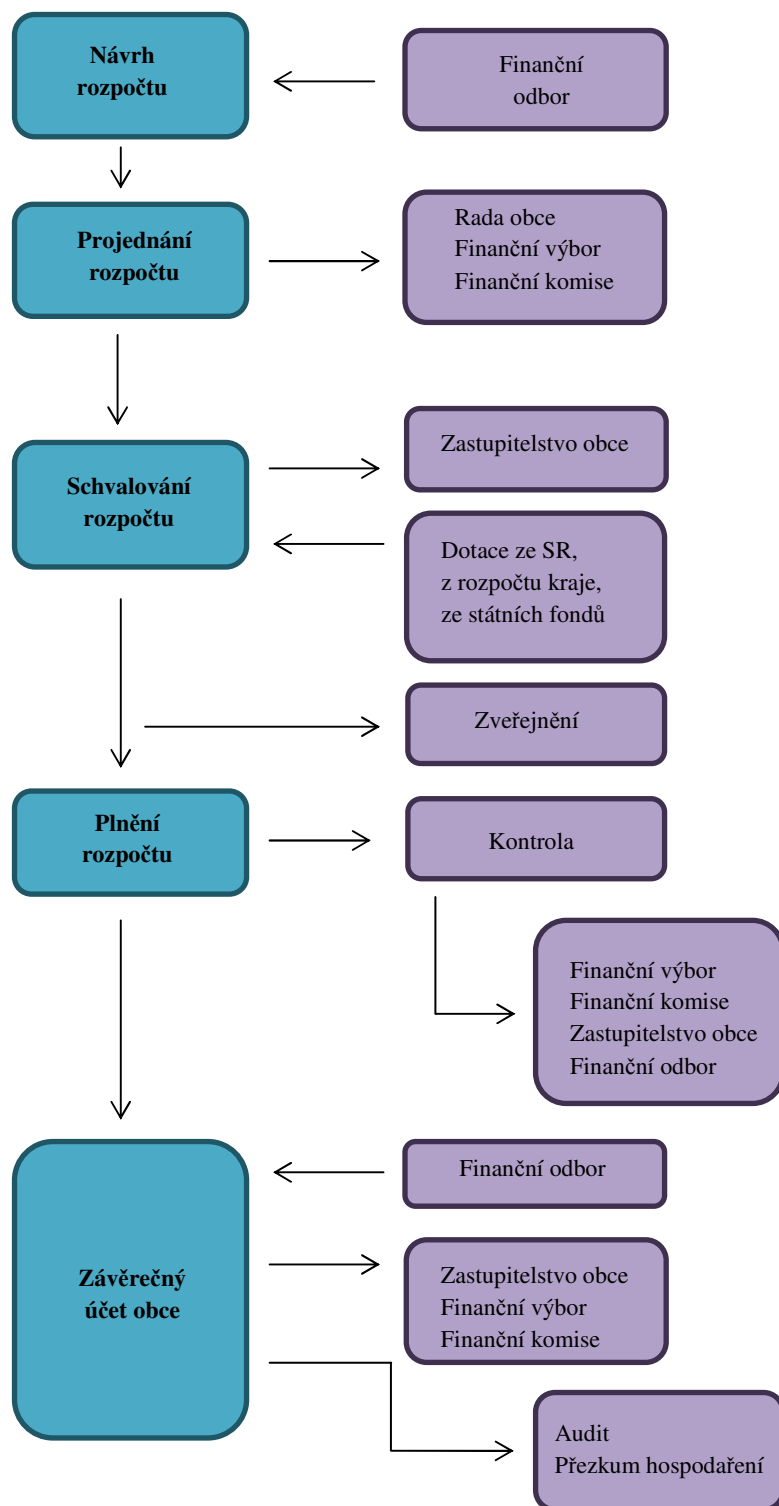
Schéma postavení územních rozpočtů v rozpočtové soustavě

*Zdroj: Peková, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. Praha, 2011 s. 403;
vlastní úprava*

PŘÍLOHA Č. 2

Schéma rozpočtového procesu

*Zdroj: Peková, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. Praha, 2011 s. 408;
vlastní úprava*

PŘÍLOHA Č. 3

Mapa správního obvodu ORP Frýdlant nad Ostravicí s vyznačením vybraných obcí

Zdroj: Český statistický úřad⁴⁸; vlastní úprava

⁴⁸ Dostupné z:

[http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/administrativni_mapa_spravniho_obvodu_frydlant_nad_ostravici_k_1_1_2010/\\$File/8107geo10.jpg](http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/administrativni_mapa_spravniho_obvodu_frydlant_nad_ostravici_k_1_1_2010/$File/8107geo10.jpg)

PŘÍLOHA Č. 4

Výdaje na oblast dopravy přepočtené na 1 km²

Obec / rok	2007	2008	2009	2010	2011
Bílá	5 574	8 474	16 535	7 226	8 149
Malenovice	101 000	8 649	78 031	279 015	177 518
Staré Hamry	4 627	12 483	94 616	12 624	8 066

Zdroj: Databáze ARIS a ÚFIS z Ministerstva financí; vlastní zpracování a vlastní výpočty

Pro srovnání výdajů na oblast dopravy je vhodné si také tyto výdaje vztáhnout na 1 km² dané obce vzhledem k tomu, že katastrální výměra sledovaných obcí je odlišná.

Ve sledovaném období nejvíce vynaložila na tuto oblast obec Malenovice v roce 2010, kdy výdaje na 1 km² činily 279 015 Kč. Naopak nejnižší výdaje vydala na dopravu obec Staré Hamry v roce 2007 ve výši 4 627 Kč na 1 km².

V průměru za pět sledovaných let vynaložila obec Bílá na dopravu v přepočtu na 1 km² 9 192 Kč, obec Malenovice 128 843 Kč a obec Staré Hamry 26 543 Kč.

Celkově obce nejvíce vydaly za dopravu na 1 km² v roce 2010, kdy všechny tři obce vydaly na 1 km² dohromady částku ve výši 298 865 Kč.